

ACADEMIA R.S. ROMÂNIA - FILIALA CLUJ-NAPOCA
BIBLIOTECA

„VIATA SOCIALĂ”
2
(1910 - 1911)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INDICE BIBLIOGRAFIC
DE
DOINA CURTICEANU

CLUJ-NAPOCA
1977

Ref 41
ACADEMIA R.S. ROMÂNIA - FILIALA CLUJ-NAPOCA
BIBLIOTECA

„VIATA SOCIALĂ”
(1910 - 1911)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INDICE BIBLIOGRAFIC
DE
DOINA CURTICEANU

CLUJ-NAPOCA
1977

BCU Cluj / Central University Library Cluj

C U P R I N S

INTRODUCERE.....I-XXXVII

PROBLEME SOCIAL-POLITICE. MIȘCARE MUNCITOREASCĂ

Situația internațională..... 1

Probleme social-politice

România..... 7

Anglia și Statele Unite..... 18

Franța..... 20

Germania..... 25

Italia..... 28

Rusia..... 30

Alte țări..... 31

LITERATURĂ

Literatura română..... 35

Literatură străină

Engleză..... 47

Franceză..... 48

Germană..... 50

Maghiară..... 51

Norvegiană..... 51

Poloneză..... 52

Rusă..... 52

FILOZOFIE. ȘTIINȚĂ. PROGRES..... 53

ARTA..... 55

REVISTA REVISTELOR..... 58

ICONOGRAFIE..... 60

INDICE DE NUME..... 64

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INTRODUCERE

Trădarea "generoșilor" din 1899 a avut ca urmare- cum este bine cunoscut- un vremelnic reflux al mișcării muncitorești. Speranța oligarhiei oă lichidarea P.S.D.M.R.-ului va scoate definitiv proletariatul din luptă s-a dovedit a fi însă deșartă. Imediat după decapitarea organizatorică a mișcării- în ciuda confuziei întreținută de elementele oportuniste- reprezentanții muncitorimii, rămași pe o poziție de clasă justă, au trecut la demascarea cu vigoare a elementelor carieriste și trădătoare.

In această acțiune de refacere organizatorică a mișcării muncitorești, care a început imediat după trădare, presa muncitorească a avut un rol de prim ordin.

Tratînd problemele fundamentale care frămîntau mișcarea muncitorească, masele largi populare, presa muncitorească și socialistă a reflectat drumul ascendent al luptei clasei muncitoare de la începutul secolului al XX-lea. Ea a oglindit creșterea numerică a proletariatului, pe baza dezvoltării industriei, intensificarea exploatării oamenilor muncii, ascuțirea luptei de clasă, ca urmare a adîncirii contradicțiilor sociale și a pătrunderii în economia țării a capitalurilor străine.

Cît de viguros a fost acest proces de refacere a

mîșcării muncitorești, culminînd cu Congresul de reconstituire a Partidului social-democrat din 1910, o probează marele număr de ziare și reviste socialiste și muncitorești care au văzut lumina tiparului în primul deceniu al secolului nostru. Astfel, de pildă, lucrarea Presa muncitorească și socialistă din România (vol. II, partea 1 (1900-1907; partea 2-a 1907-1916, Buc., Edit. politicoasă, 1966-1968) consemnează și antologhează, nu mai puțin de 42 de publicații muncitorești și socialiste care preced revista Viața socială, ce ne va preocupa special în această prezentare. Dintre ele menționăm doar cele cu o existență mai îndelungată precum: Gutenberg (1900-1916); Independența tipografică (1900-1917); Volkswille (1900-1916); Revista ideii (1900-1916; România muncitoare (1902; 1905-1914); Voința poporului (1902-1904); Votul poporului (1903-1904); Erdélyi Munkás-Kolozsvári munkás (1903-1908); Adevărul - Glasul poporului (1903-1914); Jos despotismul (1905); Dezrobirea (1907); Viitorul social (1907-1908); Calendarul muncii (1907-1916) etc.

Continuînd tradiția presei socialiste de la sfîrșitul secolului trecut și în special cea a Contemporanului (1881-1891) și a Evenimentului literar (1893-1894), publicațiile clasei muncitoare de după 1900 se arată în continuare preocupate și de problemele cultural-literare. Este o preocupare constantă, pe care o găsim reflectată cu deosebire în revistele: România muncitoare, Adevărul - Glasul poporului

și Viitorul social și, sporadic, în ziarele politice din această perioadă amintite mai sus,

După ce revista Viitorul social își încetase apariția (iulie 1908) se simțea tot mai acut necesitatea unei publicații muncitorești cu o sferă de preocupări mai largă care, alături de popularizarea ideilor socialismului, să contribuie activ la culturalizarea maselor proletare.

Ziarul România muncitoare, care apărea într-o a doua serie din 1905 și care aborda astfel de probleme, nu putea face singur față acestor sarcini, el reflectând, în primul rând, lupta concretă de zi de zi a muncitorilor din diferite centre din țară. Răspunzând acestor necesități, în condițiile de flux revoluționar concretizate de reconstituirea P.S.D.R.-ului la începutul anului 1910, a apărut revista lunară Viața socială (în februarie) iar peste o lună (în martie) Facla "revistă săptămînală", a căror conducere a revenit lui N.D.Cocea.

x

x

x

N.D.Cocea a făcut parte din acei numeroși intelectuali, oameni de știință, artă și cultură care: "sub înrăurirea ideilor mișcării socialiste...se orientează în operele lor după ideile materialiste, iau poziție împotriva nedreptăților sociale, își manifestă simpatia față

de cauza poporului muncitor". (Nicolae Ceaușescu, Partidul Comunist Român - continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România. "Scînteia" an XXXV, 1966, nr. 6973, 8 mai, p. 2.).

N.D. Cocea luase contact cu ideile socialiste încă de pe băncile liceului Sf. Sava - unde este coleg cu Gala Galaction - dar acest contact se va adînci mai ales cu prilejul studiilor universitare din Paris, unde este trimis să studieze dreptul, începînd din 1899. Aici, după cum singur mărturisește, în agitația produsă de celebrul "Acuz" al lui Zola: "Nu trecea aproape o săptămîină fără să iau parte la furtunoasele mitinguri populare, în care, jocos, iacobinismul muncitorilor, cu artiști, cu intelectuali, urlam oît puteam împotriva regimurilor de nedreptate și de intoleranță" (N.D.Cocea, Pagini din viața mea". "Contemporanul", 1949, nr. 122, 4 febr., p. 4.).

În 1903 își ia licența în drept la București și cîrînd este numit judecător de pace la Panciu. Aici, cum își amintește mai tîrziu Tudor Arghezi, care-l vizitase, va stîrni de la început "... mîhnirea unanimă că un fiu de general răsesc nu putea face pe placul stăpînirii, că nu denunța pe săteni cînd cîrteau, că nu da pedepse plugarului și sărăcimii". (T. Arghezi, Kri-Kri. Cont., 1961, nr. 46, 17 nov., p. 1.).

Experiența de judecător, în care cunoscuse toate

nedreptățile "legii", îl îndemna să deschidă o campanie pentru reformarea justiției și în 1906, în coloanele ziarului Adevărul se succed o serie de articole vehemente - care prevestesc pe pamfletarul de la Facla și Viața socială - înfierînd această instituție: Justiție și dreptate (XVIII, 1906, nr. 6012, 16 mai, p. 1-2); Reforme în justiție (nr. 6040, 13 iunie, p. 1.); Să ușurăm pedepsele (nr. 6047, 20 iunie, p. 1.); Pedeapsa proporțională (nr. 6054, 27 iunie, p. 1.); Reforma necesară în justiție (nr. 6077, 21 iulie, p. 1-2) etc. Curînd, aria preocupărilor lui N.D.Cocea se lărgeste și tot în coloanele Adevărului cititorii pot întîlni articole ca: Asigurarea muncitorilor (nr. 6082, 26 iul., p. 1.) sau Dreptul grevoii (nr. 6095, 8 aug., p. 1-2) în care ia apărarea muncitorilor docheri din porturile dunărene.

Destituit din magistratură, N.D.Cocea, cum singur mărturisește: "s-a înregimentat în partidul socialist" și "de atunci de la 1907... n-am scris un rînd care să nu urle de deznădejde și să nu clocotească de revoltă".(D. Mihail, Do vorbă cu N.D.Cocea, Facla, X, 1931, nr. 400, 16 martie, p. 3.).

Activitatea sa publicistică se desfășoară acum în coloanele presei socialiste și-i întîlnim astfel semnătura (sau pseudonimele) în Dezrobirea și România muncitoare din 1907, cu articole care, deși trădează confuzii în ceea ce privește problema țărănească, au meritul de a fi

domascoat vehement ororile represiunii răscoalei. De altfel, nu întâmplător, în această perioadă va fi închis la Brăila, câteva săptămîni, iar apoi, în toiu răscoalei, două luni la Buzău. După eliberare își continuă activitatea publicistică în coloanele Viitorului social, România muncitoare, Calendarul muncii etc., ia parte la mitinguri și ține conferințe. Această multilaterală activitate este recunoscută și apreciată de fruntașii socialiști, care-i încredințează curînd sarcini de mare răspundere. În 1907, de pildă, face parte, alături de dr. C. Racovski, Alecu Constantinescu și Al. Ionescu, din delegația socialiștilor români la Congresul de la Stuttgart; în 1908 - ianuarie este raportor la Conferința sindicatelor și cercurilor socialiste, ținută la București.]

Nu este astfel de mirare, că la începutul anului 1910, 31 ian. - 2 febr., N.D.Cocea ia parte ca delegat al cercului România muncitoare la Congresul de reconstituire a P.S.D.R.-ului fiind, alături de M.G. Bujor și Alecu Constantinescu, unul din principalii raportori. Activitatea sa a fost apreciată special de către I.C.Frimu (vezi România muncitoare, an V, 1910, nr. 99-100, 7 febr., p. 4). De altfel, tot ca o recunoaștere a înaltelor sale merite, în 1911, va figura pe lista candidaților PSDR pentru alegeri, în imediata apropiere a lui I.C.Frimu.

Alături de această rodnică activitate politică, care-l situează între fruntașii mișcării socialiste din

VII

această perioadă, N.D.Cocea a fost preocupat în acești ani și de necesitatea de a orienta literatura către idealurile de luptă ale proletariatului.

Un ciclu de articole intitulat semnificativ Spre arta viitoare, publicat în coloanele revistei gălățene Pagini libere (an I, 1908, nr. 4, 20 iul., p. 55-58 ; nr. 6, 3 aug. 82-85; nr. 9, 24 aug., p. 135-138) atrăgea, de pildă, atenția că: "milioane de muncitori, ținuți atîta amar de vreme în întuneric, nu în virtutea unor inegalități naturale, ci în virtutea unor groaznice inegalități sociale, cer și pentru ei mulțumirea supremă a poeziei și a formelor artei". Iar peste un an, în 1909, în coloanele Calendarului muncii, prin articolul Arta și socialismul, sublinia convingător ideea că: "Arta care deschide și înalță inteligența muncitorului o silită însuși să se prefacă, să se lărgească, și să se înalțe. Nimic nu va schimba și nu va da un nou imbold artei viitoare, ca ridicarea aceasta a nivelului intelectual al milioanele de proletari. Organizarea socialistă a lumii de mîine va pune pecetea ei pe toate operele de artă". (Calendarul muncii, 1909, p. 35-39).

x

x

x

Publicația inițiată și condusă de N.D.Cocea a apărut în februarie 1910. Intenția de a scoate această revistă

VIII

era însă mai veche. Încă din 1908, N.D.Cocea îi scria prietenului său Toma Dragu, aflat la Paris, că dorește să scoată o publicație, dar că întâmpină numeroase greutăți. Unele obiective vor fi de pe acum schițate: "Partea socială va fi bogată. Partea literară, deși mai greu de realizat, va fi totuși la înălțimea dorințelor noastre. Avem vreo treizeci de poezii ale celui mai mare poet al nostru, Tudor Arghezi...Numele și versurile lui vor face o revelație". (Scrisoare către Toma Dragu, Biblioteca Academiei R.S.R., ms. 89.023, apud Virgil Ene, N.D. Cocea, Edit. tineretului, 1966, p. 90).

Concepută ca revistă lunară ea a apărut pînă la nr. 5-6, mai-iunie 1911, cînd, într-o notiță a acestui număr, avertiza cititorii săi că "Viața socială", va fi "transformată în revistă săptămînală, curat literară și sub un titlu pe care-l vom mai ținea cîteva zile". Din păcate revista anunțată n-a mai apărut, așa încît existența Vieții sociale se reduce la o apariție relativ scurtă, de un an și jumătate. Deși n-a durat decît puțin, Viața socială marchează un moment important din istoria presei românești din primele decenii ale secolului nostru. Să vedem, succint, care sînt meritele ei, deocamdată pe plan social-politic, care-l îndreptățeau, mai tîrziu, pe Camil Petrescu să elogieze fără rezerve contribuția lui N.D.Cocea: "Ar fi să nu cunoști nimic din frămîntările sufletului românesc de la 1910 încoace ca să nu-ți dai

seama oit a însemnat pentru cultura românească neastîmpă-
rul lui Cocea". (Suprimarea "Chemării". Cuv. liber, 1925,
nr. 16, 18 apr., p. 4-5).

Primul număr al revistei nu se deschide cu obișnuitul
editorial programatic (cum se face în Facla, de exemplu)
dar, cu toate acestea, profilul și orientarea ei se puteau
întrezări chiar de la primele rînduri. Pe prima pagină, de
pildă, o vignetă reprezentînd un steag în falduri, avea
înscrișă lozincă: "Spre dezrobire". Sub această lozincă,
cititorii au putut oiti, celebra Rugă de seară a lui Tudor
Arghezi, pledoarie pentru o artă dinamică, activă:

Să-mi fie verbul limbă
De flăcări vaste ce distrug,
Trecînd ca serpii cînd se plimbă;
Cuvîntul meu să fie plug,
Ce fața solului o schimbă,
Lăsînd în urma lui belșug.
O! dă-mi puterea să scufund
O lume vagă, lîncezîndă,
Și să țîșnească-apoi, din fund
O alta limpede și blîndă.

Și tot în primul număr N.D.Cocea publica articolul
Congresul Partidului social-democrat din România (nr. 1,
p. 69-70), la care cum se știe participase, artiocol în
care evenimentul era consemnat cu entuziasm și încredere
în forțele proletariatului. Orientarea revistei în spi-

ritul ideilor socialiste, era, așa dar, evidentă chiar din primul număr și este interesant de subliniat că un recent dosar de poliție, datat 1910-1911, cuprinzând note și referate secrete provenite de la Prefectura poliției Capitalei, argumentează, o dată mai mult, identitatea de scop și acțiune dintre Facla, Viața socială și cercul socialist al României muncitoare (vezi Nicolae Florescu, Virgil Tatomir, N.D.Cocea împotriva monarhiei. Manuscriptum, an. III, 1972, nr. 4, p. 17-21).

La sfârșitul primului an de apariție, revista își exprima mai deslușit intențiile în articolul Către cititori (I, 1910, nr. 11-12, dec., p. 265-266).

"Pe tărîmul social și politic Viața socială a ținut să păstreze aceeași notă de independență față de forțele reacționare și de luptă față de curentele potrivnice progresului și liberei cercetări. Fără să aparțină nici unui partid politic, Viața socială a luptat și va lupta pentru marele ideal de emancipare și de cultură al socialismului". Iar în continuare își exprimă convingerea: "că pe terenul social singura concepție socialistă e în stare să sfărme prejudecățile trecutului și să asigure progresul omenirii prin forța ei revoluționară".

Semnificativ este și programul literar așa cum îl formulează revista în același articol: "Noi am crezut că merrirea unei reviste e să recunoască talentele noi, să le dea prilejul să se afirme și să le impună atenției ocn-

temporanilor". Si după ce citează, în această ordine de idei, pe T. Arghezi, Gala Galaction, V. Demetrius, Traian Vuia, C. Ressu etc., revista face o nouă profesiune de credință de cea mai mare însemnătate: "Convinși că pe terenul artelor și al literaturii numai arta și fraza care înalță sufletul și gândirea omenească reprezintă independent de școală, și de tendințe- singura forță revoluționară, am încercat o colaborare liberă între artă și socialism și ne-a plăcut gândul că punem idealul nostru social, în primul și în ultimul număr al revistei, sub auspiciile poetului celui mai revoluționar al vremii noastre: Tudor Arghezi".

Acestor idealuri, schițate în fugă, Viata socială s-a străduit să le rămână credincioasă. Dar, pentru că așa cum singuri spuneau în articolul Către cititori: "Programul nostru a fost munca noastră...opera pe care am îndeplinit-o" și "nu profesiile de credință amăgitoare sau irealizabile" să urmărim mai atent felul în care acest program a fost respectat.

x

x

x

Intitulată Viata socială, revista condusă de N.D. Cocea, va acorda, cum era de așteptat, o atenție specială problemelor social-politice ce frământau lumea contemporană. Cantitativ, acestea dețin o pondere deosebită în

coloanele revistei, fiindu-le consacrate nu mai puțin de 134 de titluri (din totalul de 283, conform indicelui bibliografic întocmit).

Tematica de natură social-politică abordată de Viața socială este variată, iar la o examinare atentă a ei se constată deplina convergență cu tematica dezbătută în organele de presă oficiale ale mișcării noastre socialiste (România muncitoare sau Viitorul social). Este aceasta încă un indiciu cert că Viața socială, deși declara că nu aparține "nici unui partid politic", se încadra, prin orientarea ei, în frontul presei socialiste.

Salutînd, cum am văzut, încă din primul număr Congresul Partidului social-democrat din România, socotit de N.D.Cocea: "una din cele mai frumoase date în istoria mișcării noastre muncitorești (art. cit. p. 69), publicația va acorda în continuare o atenție sporită problemelor mișcării socialiste, ale organizării sale într-un partid de clasă al proletariatului, combătînd, totodată, elementele lichidatoriste care se opuneau acestui proces istoric ireversibil. De aceea demascarea "generoșilor" începută în România muncitoare, va continua și în coloanele Vieții sociale vizînd pe George Diamandi. (N.D.Cocea, Voinicos dar fricos, I, 1910, nr. 1, febr. p. 78), pe V. G. Morțun (Fraamente, ibid., p. 13-25) și mai ales pe Ion Nădejde (Const. Graur: Din

istoria socialismului român. Trecerea la liberali, nr. 2, martie, p. 83-104). Același subiect îl abordează și Const. Mille, în amintirile sale despre vechea mișcare socialistă (Sub copacul cel umbros, nr. 1, febr. p. 53-56) conchizând că: "Generoșii" sînt îngropați de vii și, dacă dinșii mai au rușine, ar trebui să sufere grozav în ultima lor decădere".

Problematica muncitorească este prezentă și în alte articole, fie că este vorba de sărbătoarea internațională a proletariatului - 1 Mai - (N.D.Cocea, Sărbătoarea muncii, I, 1910, nr. 3, aprilie, p. 161-162); Tatiana Grigorovici, Femeile și întii Mai, ibid. p. 186-190), fie că se protestează împotriva arestării samavolnice a unor fruntași socialiști: I.C.Frimu, D.Marinescu etc. (N.D.Cocea, Justiție de clasă, I, 1910, nr. 2, martie, p. 153-154). Concomitent cu tematica muncitorească, Viața socială supune discuției și oalaltă problemă acută a contemporaneității, care nu-și găsisese încă rezolvarea: problema țărănească. Ea este dezbătută fie cu referire la una din înoleștările dramatice care zgudulau societatea românească în urmă cu trei ani - răscoala din 1907: (Martie 1907, I, 1910, nr. 2, martie, p. 81-82); Vladimir: La Capșa în 1907, I, 1910, nr. 11-12, decembrie, p. 294-299; N.D.Cocea, Din fundul ocnelor, I, 1910, nr. 1, febr., p. 73-74), fie prin studii și articole teoretice, care încercau să ofere o rezolvare problemei

agrare. În această ordine de idei sînt de menționat special C. Dobrogeanu-Gherea, cărui a 1 se publică un fragment din Neoiobăgia (I, 1910, nr. 9, oct., p. 161-165) și Vasile M. Kogălniceanu, cu amplul studiu despre Improprietățile în România.

Paralel cu aceste studii și articole, Viata socială a inițiat și a făcut loc în coloanele ei unor anchete sociale urmărind să demonstreze pe baza unor date concrete, condițiile insuportabile - de viață și muncă - a clasei muncitoare și a țărănimii. Multe din ele, bazate pe rapoarte din surse oficiale, dezvăluie aspecte înfricoșătoare ale mizeriei în care se zbătea majoritatea covârșitoare a populației, măcinată de boli sociale care ne-au adus oțteva tragice recorduri pe plan mondial. Se pot cita în acest sens, articolele ca: Tuberculoza și clasa muncitoare de Dr. Arbore Ecaterina; Vox clamantis in deserto, în care Dr. V. Dragoș analizează cauzele răspîndirii masive a tifosului; Ion Fulga: Din iadul vieții țaranului român, unde după rapoarte sanitare oficiale se probează mizeria țăranilor proletari din industria petrolieră, lemnului și textilă sau Rocolta funebre de același Ion Fulga, care aduce în discuție mortalitatea ridicată din sînul țărănimii și-i explică motivele.

Prezentînd astfel de articole, în care nu odată soluțiile erau sugerate, revista a considerat totuși necesar să discute special problema drepturilor și libertăților

politice, stabilind mai riguros acțiunile pe care proletariatul organizat trebuie să le întreprindă, cu sprijinul tuturor forțelor progresiste și democratice, pentru lărgirea libertăților publice și mai cu seamă, ca o primă măsură, pentru obținerea votului universal.

În această privință, revista a inițiat o anchetă de mare răsunet în epocă, trimițând un chestionar la peste 200 personalități, de diverse profesii și categorii sociale, invitându-le să-și spună părerea în privința votului universal.

Discuția a fost deschisă, dealtfel, încă din primul număr de către Toma Dragu, Votul universal în România, care, într-un amplu studiu, demonstra pe larg necesitatea reformei electorale, în sensul acordării dreptului de vot universal, egal, direct și secret pentru toți locuitorii majori ai țării: "Orice român ajuns la vârsta de 21 de ani - scria autorul - va trebui să aibă dreptul la vot, pentru că e neomenos, e revoltător, e tiranie ca un muncitor care plătește tot felul de dări... să nu ia în nici-un chip parte la diriguirea treburilor statului. E strigător de nedrept ca sătului, trîndavii, corupții și lacomii să nu supună milioanele de robi ai muncii decît la îndatoriri. (nr. I, p. 14).

Pe baza acestui amplu studiu, s-a desfășurat ancheta suspomenită, la care (în nr. 7-8 și 9 din 1910) au răspuns: C. Dobrogeanu-Gherea, Ovid Densusianu, O. Dissescu,

I. Ionescu-Quintus, Panait Istrati, Vasile M. Kogălniceanu, I. Neagu Negulescu, M. Sadoveanu, I. Tanoviceanu, I. Teodorescu, Z. Arbore, Paul Bujor, N. Cosacescu, M. Cialic, George Danielopol, I.C. Frimu, N. Lupu, C. Mille, D. Marinescu, Const. C. Petrescu, C. Racovski, Rădulescu-Motru.

Fără să putem intra în detalii, să menționăm, totuși, oă între aceste răspunsuri, cele ale reprezentanților clasei muncitoare din țara noastră: C. Dobrogeanu-Gherea, I.C. Frimu, D. Maiorescu, Dr. C. Racovski și alții s-au remarcă special prin poziția fermă în cere au revendicat imediată a votului universal. Interesante sînt răspunsurile unor intelectuali cu vederi înaintate: M. Sadoveanu, Vasile M. Kogălniceanu, Paul Bujor, Panait Istrati etc. care s-au declarat, fără rezerve, în favoarea reformei electorale.

Revendicînd democratizarea politică și socială a țării, Viata socială a combătut constant manifestările politice reacționare precum: falsul democratism, naționalismul și șovinismul. Articole ca: Dreptul la lene, Tory democrație și democrația română, Congresul naționalist etc. dezbat astfel de aspecte vestejînd în special acțiunile politice ale lui A.C. Cuza, dar nu sînt oruțați nici N. Iorga, Ilarie Chendi etc.

În fine, este demn de menționat faptul că revista lui N.D. Cocea s-a dovedit permanent receptivă și față

de problemele mișcării muncitorești internaționale. Așa se explică, desigur, prezența în coloanele Vietii sociale a unor articole purtând semnătura lui Jean Jaurès, Hubert Lagardelle, Emil Vandervelde, adică a unor fruntași ai mișcării socialiste internaționale.

E adevărat însă că în această privință nu toate articolele publicate au o certă orientare marxistă. Căci dacă un Emil Vandervelde, de pildă, trăda mișcarea socialistă în timpul primului război mondial, Karl Kautsky și în special reformistul Eduard Bernstein, publicați de asemenea în revistă, erau deja în evidentă contradicție cu marxismul și firește articolele lor erau de natură să deruteze. Această selecție, fără discernămint critic, probează că însăși orientarea lui N. D. Cocea nu era întotdeauna consecvent marxistă.

Numeroase note și recenzii reflectă aspecte ale mișcării socialiste și sindicale din Franța (25 titluri), Anglia și S.U.A. (8 titluri), Germania (14 titluri), Italia (6 titluri), Rusia (6 titluri), precum și din alte țări.

Desigur, acestor merite pe plan social-politic li se adaugă altele, la fel de durabile, pe plan literar. Este de ajuns să amintim că Viața socială a fost rampa de lansare a două personalități literare pe nedrept ignorate de contemporani: T. Arghezi și Gala Galaction, spre a înțelege cât de însemnată este contribuția re-

XVIII

vistei și la dezvoltarea literaturii românești.

x

x

x

Cînd în anul 1931, la două decenii de la dispariția Vieții sociale, N.D.Cocea își rememora public în interviul acordat lui D. Mihail (Facla, 1931, 16 mart. p. 3) anii glorioși ai amintitei reviste, el mărtusirea din primele rînduri:

"Aveam doi prieteni în care credeam și pe cari nimeni în țară... nu voia să-i cunoască sau să-i recunoască. Unul era Gala Galaction. Celălalt Tudor Arghezi".

Si mai departe, după ce aducea încă odată elogiul marilor săi prieteni, împreună legați în acea celebră trinitate - Arghezi - Galaction - Cocea - exemplară probă de prietenie scriitoricească, el relua ideea mai explicit:

"Îți dai seama acum de ce am făcut să apară "Viața socială". Stiam că există în România mică, amenințat de tentaculele bisericii o înaltă conștiință și un prodigios talent literar: Galaction, tot așa cum știam că aiurea, undeva departe, în alt colț de lume, ascuns de toți, muncind - la propriu și la figurat - ca un salahor,... șlefuid cu răbdare de benedictin versurile cele mai dulci, mai profunde și mai umane din câte s-au scris vre-odată în limba țării, necunoscut

totuși de nimeni sau contestat de majoritatea celor cari îl cunoșteau, trăia Tudor Arghezi".

Meritele pe care N.D.Cocea și le revendică în această privință sînt incontestabile și astăzi ele sînt unanim recunoscute. Intr-adevăr, impunerea lui Tudor Arghezi, ignorat sau contestat de contemporani, ca și relansarea lui Gala Galaction, după ani de tăcere consacrați studiilor teologice, sînt evenimente literare de menționat în orice istorie literară. Dar să exemplificăm, spre a proba mai concludent că meritele pe care N.D.Cocea și le arogă au temeluri reale.

Tudor Arghezi, de pildă, semnează în afara amintitei Rugi de seară - poezie substituită obișnuitului articular program - numeroase alte poezii dintr-un caiet pe care îl încredințase lui N.D.Cocea înaintea plecării sale în Elveția, unde de altfel se și afla în momentul apariției Vieții sociale. Majoritatea covârșitoare au apărut apoi în Cuvinte potrivite - unele cu mici modificări - demonstrînd astfel că e vorba de poezii de certă valoare artistică, cunoscută fiind exigența lui Tudor Arghezi în selecția primului său volum. Iată poeziile pe care cititorii Vieții sociale le-au putut citi, în anii 1910-1911, după o absență de 6 ani din publicistica românească, sub semnătura lui Tudor Arghezi: Litanii, Din "Agate negre", Tăcere, Sfîrșitul toamnei, Tu nu ești frumusețea, Stihuri, Sintaxă ritmică (devenită într-o

versiune ulterioară, Prigoana), Drum de iarnă, Dedicație, Mânăstire, Adolescență (fragmentată în Cuvinte potrivite în: Creioane și Melancolie, Absolutio (devenită Binecuvântare), Tîrziu de toamnă, Pia, Inscripție pe o casă de țară, Inscripție pe un pahar, Lumină lină și Seara.

Toate aceste versuri fac parte din "fondul de aur" al poeziei argheziene și, fără îndoială, puține reviste ale timpului se pot mîndri cu publicarea unor versuri de o atît de elevată ținută artistică.

În ceea ce privește pe Gala Galaction, sîntem îndreptățiți la constatări asemănătoare. Dacă Moara lui Căli-far și Copca rădvanului sînt doar republicate de Viața socială (apăruseră în Literatură și arta română" și respectiv Revista idealistă) alte capodopere ale prozei lui Galaction au intrat în conștiința publicului prin intermediul revistei lui N.D.Cocea. E destul să amintim titluri ca: De la noi, la Cladova, Gloria Constantini, Lîngă apa Vadislavei, In pădurea Cotoșmanei sau Mi-e dragă Nonora spre a proba din nou convingător că majoritatea prozelor lui Galaction sînt dintre cele pe care nici-o antologie a prozei scurte românești nu le poate evita. Alte schițe de un cert interes literar, completează bibliografia Galaction din coloanele Vieții sociale: Viteazul Jap, Andrei Hoțul, Dionis Grecoteiul sau Adamova.

În baza acestor exemplificări, din Arghezi și Galac-

tion, considerăm că N.D.Cocea era pe deplin îndreptățit să afirme, cu sinceritatea-i atât de tranșantă, în amintitul interviu:

"Nu sunt ușă de biserică. Stiu. Am multe lipsuri și păcate...! Dar oricâte or fi, oricare ar fi păcatele mele, dacă le-aș pune pe toate în talgerul unei balanțe, iar în talgerul celălalt n-aș pune decît unicul fapt că am păstrat măcar cîțiva ani literaturii românești pe Gala și oă i l-am dat, cu un ceas mai devreme pe Arghezi, am convingerea oă talgerul acesta din urmă ar cădea greu în jos, ca plumbul, pe cînd celălalt s-ar urca vertiginos spre ceruri, făcînd să zboare la cele patru vînturi păcatele mele ușoare ca fulgul".

Dacă unele accente de orgoliu pot fi ușor cenzurate - fără îndoială Galaction și Arghezi s-ar fi impus în cele din urmă și fără N.D.Cocea - un merit al acestei publicații trebuie subliniat în mod deosebit pentru implicațiile sale.

Cum este îndeobște cunoscut majoritatea publicațiilor socialiste - și observația e valabilă și pentru Contemporanul - n-au reușit să adune în jurul lor scriitori mari. Ele ofereau cititorilor lor fie retipăriri (Alecsandri, Eminescu, Goga, Coșbuc, Vlahuță, Cerna etc.) fie scriitori de resurse mai modeste formați la școala Contemporanului: Păun Pincio, N. Beldiceanu, Th. Neculuță etc. Revistele socialiste din primul deceniu al

secolului nostru (România muncitoare, Viitorul social etc.) erau sprijinite obișnuit de scriitori ca: Th. Neouluță, Elena Farago, Vanda Mihail, Barbu Lăzăreanu, Emil Isac, I.C. Vissarion, Barbu Nemțeanu, Panait Istrati etc.

Viata socială, ca de altfel și Facla aceluiași N.D. Cocea, are meritul - nu îndeajuns subliniat pînă acum - de a atrage în constelația presei socialiste scriitori de talia unui Arghezi și Galaaction ceea ce fără îndoială a însemnat un salt calitativ imens. Si chiar dacă Arghezi și Galaaction n-au devenit niciodată socialiști, contactul acestora cu presa socialistă - în special prin intermediul lui N.D.Cocea - n-a rămas fără vizibile urmări în planul operei literare și publicistice.

Să fie oare numai o întimplare faptul că la mai puțin de un deceniu de la colaborarea sa la Viata socială, Galaaction va saluta, în volumul intitulat semnificativ O lume nouă, noua realitate socialistă ce se întrezărea la orizontul istoriei? Sau că Tudor Arghezi va rămîne întreaga sa viață pamfletarul vitriolant, în buna tradiție a Faclei și Vieții sociale, unde-și făcuse ucenicia, închis la Tîrgu-Jiu alături de fruntașii comuniști? Fără îndoială că nu și această orientare social-politică progresistă, a ambilor scriitori, poartă amprenta influenței lui N.D.Cocea - sau ca să întregim semnificația, a ambianței socialiste cu care au fost în contact.

De aceea, cu drept cuvînt, Viata socială reprezintă un moment notabil nu numai în istoria presei socialiste, cum este apreciată obișnuit, ci și în istoria presei literare. Si alte exemple, pe care le oferim în continuare, pot susține aserțiunea.

Alături de Arghezi, cititorii Viții sociale, au putut citi producțiuni în versuri semnate de N. Davidescu (9 poezii), V. Demetrius (4), G. Topîrceanu (4), B. Nemțeanu (4), Iuliu Cezar Săvescu (2), Al. Stamatiad, I. Minulescu, A. Nîndru, Mirocea Dem Rădulescu, N. Porsena sau Claudia Cridim.

Proza, alături de cea a alui Galaction - cucerirea cea mai de seamă a revistei - este reprezentată de: D. Anghel (Garda imperială, Fata din Dafin, Calvarul florilor), N. N. Beldiceanu, N.D. Cocea (Visul lui Ioana Ispas), V. Demetrius, N. Davidescu, Ion Minulescu sau Vasile Savel.

După cum se poate vedea din lista colaboratorilor, Viata socială publică cu predilecție scriitorii de tendințe novatoare, mulți întîlniți și în publicațiile simboliste efemere ce invadaseră epoca (Arghezi, Minulescu, N. Davidescu, Iuliu Cezar Săvescu, Al. Th. Stamatiad, D. Anghel).

De aceea, majoritatea istoriilor literare o și discută în cadrul presei de tendințe novatoare (Lovinescu, Micu, Ciopraga). Aprecierea justă în ansamblu, are nevoie și de unele nuanțări. Constatînd predilecția pentru scriitori angajați în revoluționarea formelor literare, se cere,

în egală măsură să semnalăm și faptul că ea nu este exclusivistă, cultivând un **modernism moderat**, capabil să accepte și alte direcții. Numai așa ne putem explica reproducerea din Viața Românească a Noapții de Mai de G. Topîroeanu (selectată evident și pentru conținutul ei) precum și publicarea unor poezii ca Noapți, Ceasornicul meu și Unei doamne (devehită Călimara) ale aceluiași Topîroeanu. Ba pînă și un poet ca A. Mîndru, din cercurile sămănătoriste, este tolerat de două ori (poezia Muncitorul și Sonet). Proza, la rîndul ei, probează receptivitate la direcții variate, oscilînd între literatură realistă a unui N.D.Cocea, V. Demetrius, N.N. Beldiceanu sau Vasile Savel sau cea descinzînd din proza lui Macedonski, cultivată de un Anghel, Minulescu sau Davidescu. Caracterul acesta, uneori eclectic, îl probează și traducerile (destul de puține) ce popularizează nume ca: Baudelaire, José Maria de Heredia, Anatole France, Jules Renard, Octav Mirbeau, Vsevolod Garșin, Lev Tolstoi și Herczeg Ferenc.

Ceea ce-i repugnă însă evident publicației conduse de Cocea este maculatura subliterară, desfășurată în special sub auspiciile presei tradiționaliste (sămănătoristo-poporaniste).

N.D.Cocea, de pildă, combate cunoscuta tendință a sămănătoristilor de a "scrie pentru popor" printr-o literatură adecvată puterii lor de înțelegere, socotită infe-

rioară: "Nu credem că muncitorii sînt un fel de minori intelectuali, care trebuie feriți de manifestările superioare ale artei. Si nu ne putem împăoa nici cu ideea că se poate face educația literară a muncitorilor, îndemnîndu-i să citească haiduci, romane senzationale sau copilăreasca literatură cu tendință". (Literatura pentru popor, Viața socială, nr. 2, 1910, p. 157).

La rîndul său A. Spiru-Bacău (viitorul filozos Albert Spier) analizînd rudimentele de idei ale literaturii tradiționaliste - poporaniste și semănătoriste, conchide că: "pustiul cultural în care ne introduce e înspălmîntător" (Scrisoare deschisă: poporanismul, Viața socială, nr. 5-6, 1910, p. 381-387).

Accentele polemice răbufnesc și în rubricile din Revista revistelor sau Note și recenzii- devenind uneori extrem de dure - prilej de a condamna diferite tendințe din publicistica vremii, de care Viața socială se detașează. Sînt astfel persiflați, rînd pe rînd, Viața nouă a lui Ovid Densusianu, ironizat pentru poeziile semnate Ervin, Convorbiri critice ale lui Mihail Dragomirescu, partizanul autonomiei esteticului, Convorbirile literare - devenită un fel de anexă a presei semănătoriste, Luceafărul - pentru poezia sa mediocră, Ramurile, a cărei reapariție e socotită inutilă, ca de altfel și a Revistei idealiste, și, în fine, nu este cruțată nici Viața Românească, la adresa căreia se fac aprecieri uneori ofensatoare vizînd

chiar pe Sadoveanu și Ibrăileanu.

Desigur, încate în focul polemicii, nu toate campaniile revistei au fost purtate cu obiectivitatea necesară. Cauze obiective și uneori - recunoscute cauze subiective - l-au împiedecat pe N.D.Cocea să-și realizeze toate dezi-deratele propuse. Tolerând lângă Arghezi pe Cridim sau Al. Vitianu, lângă Galaction pe Th. Fioșinescu, direc-torul Vieții sociale opera, la rîndul său cu criterii de selecție foarte incerte, derutante pentru cercetă-torul de azi.

Cu toate aceste erori, la o "judecată a posterității" cumpănită și obiectivă, locul Vieții sociale în istoria prosei românești este unul de prim ordin. Este îndeajuns să roamintim că Viata socială a fost rampa de lansare a două personalități literare pe nedrept ignorate, spre a înțelege cît de însemnată este contribuția re-vistei la dezvoltarea literaturii românești.

Dar, mai presus de meritele și scăderile ei, există o lecție a Vieții sociale care nu și-a pierdut nici astăzi actualitatea. Despre ea a vorbit cu căldură și speranță N.D.Cocea și se cade, credem, să încheiem această suc-cintă prezentare cu profesiunea sa de credință din 1931. "Nu putem admira în singurătate, în izolare. În fața unui bronz de Rodin, unei pînze de Vinci, a unei pagini de Vol-taire, de Anatelo France sau de Bernard Schaw, a unui imens apus de soare, sau a unei simple flori de grădină,

sint nevoia, mai puternică decât toată voința mea, să-mi strig admirația și s-o împărtășesc dacă s-ar putea, lumii întregi. Aș vrea ca fi-te ce om, și cel din urmă, să se poată bucura de ceea ce mă bucur eu. Dacă am adoptat socialismul sau comunismul, e în bună parte și pentru asta. Numai triumful revoluției socialiste va pune arta și frumusețea la îndemina tuturor". (D. Mihail, De vorbă cu N. D. Cocea, Facla, 1931, 16 martie, p. 3).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CĂTRE CITITORI

Cu numărul acesta dublu Viața Socială împlinește un an de existență.

Cititorii noștri își amintesc că în fruntea primului număr al revistei n-au găsit obicinuitul "cuvânt înainte" sau făgăduitorul "programul nostru".

Am crezut atunci, cum credem și astăzi, că programul unei reviste nu e numele ei și nici profesiile de credință amăgitoare sau irealizabile.

Programul nostru a fost munca noastră, jertfele noastre și mai presus de toate - pentru că în lupta vieții e firesc să nu se ție seamă de munca inutilă și de jertfele zadarnice - de opera pe care am îndeplinit-o.

După un an de existență putem, fără prezumție deșartă și fără falsă modestie, să privim cu mândrie pentru trecut și cu încredere în viitor, opera noastră.

Pe tărîmul literar, nu ne-am mulțumit ca atîtea alte reviste să facem apel la numele cunoscute și să vegetăm la umbra talentelor manifestate aiurea. Pentru aceasta ajung editorii. Noi am crezut că menirea unei reviste e să recunoască talentele noi, să le dea prilejul să se afirme și să le impue atenției contemporanilor. Dacă Viața Socială va însemna ceva în viitor în istoria literaturii noastre e pentru că întrînsa au scris

cele d-ntii pagini: Tudor Arghezi, G. Galaction, V. Demetrius, N. Davidescu, N. Porsenna și atîția alții, fără să mai vorbim de studiile lui Traian Vuia, Toma Dragu, D-rul Fulga, C. Ressu, etc.

Pe tărîmul social și politic Viața Socială a ținut să păstreze aceeași notă de independentă față de forțele reacționare, și de luptă față de curentele potrivnice progresului și liberei cercetări. Fără să aparție nici unui partid politic Viața Socială a luptat și va lupta pentru marele ideal de emancipare și de cultură al socialismului.

Convinși că pe terenul social singură concepția socialistă e în stare să sfarme prejudecățile trecutului și să asigure progresul omenirii prin forța ei revoluționară;

Convinși că pe terenul artelor și-al literaturii, numai arta și fraza care înalță sufletul și gîndirea omenească, reprezintă - independent de școală și de tendinți - singura forță revoluționară, am încercat o colaborare liberă între artă și socialism și ne-a plăcut gîndul să punem idealul nostru social, în primul și în ultimul număr al revistei, sub auspiciile poetului celui mai revoluționar al vremii noastre: Tudor Arghezi.

V. S.

PROBLEME SOCIAL-POLITICE. MISCARE MUNCITOREASCA.

S i t u a ț i a i n t e r n a ț i o n a l ă

Studii și articole

1. BERNSTEIN, Eduard: Progresul și socialismul. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 52-58.

Susține ideea că mișcarea muncitorească modernă "va putea să aducă cele mai mari revoluții politice și economice, dar nu va coborî niciodată nivelul civilizației omenești, ci, dimpotrivă, va apărea ca forța cea mai vie, ca singura cheazășie - în aceste vremuri de prefacere, de luptă și de dezorganizare - a continuității progresului și a desăvârșirii civilizației".

2. BRIAND, Aristide: Pentru greva generală. - nr. 9, oct., 1910, p. 166-167.

Se reproduce un fragment dintr-un discurs ținut de Aristide Briand în 1899 - pe atunci unul din fruntașii mișcării socialiste revoluționare - despre necesitatea grevei generale. Acest fragment e publicat în momentul când Briand, trădând cauza mișcării muncitorești, a trecut de partea reacțiunii și în calitate de președinte al Consiliului de Miniștri a fost în fruntea acelor care au înfrînt greva muncitorilor din Franța.

3. BRIGORAVIC, Tatiana: Femeile și întâi mai. - 1, nr. 3, sept., 1910, p. 186-190.

Reflecții prilejuite cu ocazia zilei de 1 Mai, despre situația femeilor în societatea burgheză, despre necesitatea emancipării femeii și necesitatea luptei pentru câștigarea drepturilor sociale și politice. Un început îmbucurător - arată autoarea - s-a făcut în Anglia, Finlanda, Germania, îndemnând femeile din România să le urmeze exemplul.

4. BRVE, Gustave: Antimilitarismul. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 73-81.

Profundă analiză a condițiilor istorice în care a luat naștere militarismul - produs al mișcării naționale și revoluționare în 1792 în Franța și apoi al curentului antimilitarist, început tot în Franța și născut în sânul burgheziei după anul 1851. Dar antimilitarismul muncitoresc se deosebește de cel al burgheziei. El izvorește din socialism și internaționalism. În continuare se face o prezentare istorică a evoluției antimilitarismului în sânul mișcării muncitorești internaționale și se subliniază caracterul său revoluționar, fapt care determină ura burgheziei împotriva acestuia.

5. JAURES, Jean: Congresul din Copenhaga. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 334-336.

Prezintă felul cum au fost abordate și rezolvate unele probleme la Congresul din Copenhaga: problema șomajului, raportul dintre cooperațiune și partidul socialist și, în mod special, problema mijloacelor prin care s-ar putea împiedeca izbucnirea unui război, prin acțiunea proletariatului, propunându-se soluția unei greve generale internaționale.

6. JAURÈS, Jean: In noaptea paștilor, - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 149-153.

Articolul, scris sub forma unei discuții amicale între doi prieteni, cuprinde câteva idei importante: situația clasei muncitoare care în societatea capitalistă este roaba sărăciei, lipsa de drepturi în conducerea întreprinderilor sau asupra bunurilor materiale, dar, când socialismul va învinge, când muncitorii vor ieși din robie: "când starea de înțelegere va urma stării de luptă... toți oamenii vor avea mândria și bucuria deplină". Sînt însă unele concluzii care vădese lipsa de înțelegere a realităților sociale de atunci. Se afirmă că problemele sociale pot fi rezolvate numai prin instruirea muncitorilor și că puterea economică se poate cuceri "fără vreo formulă zgomotoasă".

7. KAUTSKY, Karl: Război dinastic și război popular. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 282-285.

Analizează, cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Mai, problema păcii și a războiului, arătînd cercul vicios în care se zvîrcolește burghezia prin accelerarea cursei înarmărilor - ceea ce duce la război - și prin teama ei de război, teama provocată de revoluțiile socialiste. "Numai revoluția e pacea universală... cine dorește pacea popoarelor trebuie să mărească puterea proletariatului revoluționar" încheie autorul.

8. LAGARDELLE, Hubert: Noile tendințe socialiste. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 325-333; nr. 7-8, aug.-sept., 1910, p. 30-37.

Despre noile tendințe socialiste care sub numele de socialism muncitoresc sau socialism sindi-

oalist au ca punct de plecare răsturnarea principiilor socialismului tradițional, susținând teza falsă, reformistă, că rolul partidului socialist ar fi să recunoască prioritatea sindicalismului. Se analizează în continuare factorii care au determinat apariția socialismului sindicalist în Franța și principiile care stau la baza acestui nou curent din mișcarea muncitorească franceză.

9. LAGARDELLE, Hubert: Nu există decît socialismuri naționale. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 336-339.

În prima parte a articolului se expun cele două aspecte esențiale ale socialismului: forma sa națională împletită cu năzuințele internaționaliste. În partea a doua se discută atitudinea partidelor socialiste față de cooperativele de consum care și-au câștigat o independență relativă față de partide. Se arată rezolvarea acestor probleme adoptată la congresul din Copenhaga.

10. RIGOLA, Rinaldo: Socialismul nu va muri. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 285-287.

Scurtă analiză a valabilității durabile a ideilor marxiste ce izvorăsc din studiul societății contemporane, încheind cu concluzia că "socialismul nu va muri pentru că el este cea mai înaltă expresiune a dreptății".

11. VANDERVELDE, Emile: Unitatea socialistă. Socialismul reformator și socialismul revoluționar. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 186-194.

Aduce în discuție noua tendință care s-a manifestat în sînul mișcării socialiste - tendința spre un socialism reformator - dîndu-se exemplu teoretic

oieni ca Bernstein și foști conducători ai mișcării socialiste: Briand, Millerand, Ferri etc. Cu toate acestea - arată autorul - simburile mișcării socialiste, socialismul revoluționar, n-a pierdut din soliditatea lui. Se exemplifică cu Franța, unde J. Jaurés a știut să grupeze în jurul lui nu numai socialiști, dar și un număr mare de oameni noi. De altfel, subliniază autorul, o mină de intelectuali reformiști nu poate stingheri avântul revoluționar al proletariatului, iar tactica reformistă adoptată în diferite perioade de prosperitate economică, nu înseamnă renunțarea la revoluție în perioadele de oriză industrială. În concluzie reliefează faptul că la baza luptei și victoriei proletariatului stă unitatea socialistă.

12. VANDERVELDE, Emile: Sărbătoarea zilei de I-iu Mai.

- 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 287-289.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Se relevă rolul mașinii și al muncii colective a oamenilor în făurirea dezrobirii omului din robia unei munci fără orizont și fără perspective.

13. VANDERVELDE, Emile: Cucerirea. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 289.

Despre sărbătorirea zilei de 1 Mai.

Note și recenzii

14. Ce înseamnă sindicalismul. - 1, nr 10, nov., 1910, p. 264.

Sînt extrase, din revista muncitorilor căilor ferate americane "The Railroad Trainman", cîteva reflecții privind sindicalismul, în care se ia apă-

rarea acestuia, învinuit că încearcă să stabilească un monopol. Se arată că sindicalismul apără interesele clasei muncitoare.

15. Congresul socialist din Copenhaga. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 264.

Este descris, după "La grande revue", entuziasmul manifestat de populația daneză la deschiderea congresului, dându-se în final și unele indicații asupra dezbaterilor.

16. Greva ca mijloc de protestare. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 158.

După ziarul "Divenire sociale" se arată că în urma neînțelegerilor dintre capitaliști și muncitori, în urma dezvoltării sindicalismului, s-a lărgit și concepția asupra grevei, privită până atunci ca armă de luptă politică și economică, iar acum considerată și ca mijloc de demonstrare a solidarității internaționale a muncitorilor.

17. LAGARDELE, Hubert: Le socialisme ouvrier. Paris, Ed. Graid et Brière, 1910. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 142-143 (Recenzie de C.C.P.).

Aprecieri pozitivă a lucrării.

18. LOUIS, Paul: Le syndicalisme contre l'état. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 322. (Recenzie de I.M.).

19. Religia, socialismul și familia. - 1, nr. 5-6, iun. - iul., 1910, p. 416.

Notă după "Revue du nois" împotriva partidelor reacționare, care atacau socialismul pe motivul că prin ateismul lui dezorganizează familia. Se dă re-

zultatul unei anchete făcute la Paris.

20. Teoria în partidul socialist. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 80.

Notă despre articolul lui Eduard Bernstein, publicat în "Sozialistische Monatshefte", care demonstrează că în partidul socialist trebuie să existe raporturi strânse între teorie și practică.

21. TOURNAIRE: Le socialisme. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 322-323. (Recenzie de C.N.). /Cocea N. /.

P r o b l e m e s o c i a l - p o l i t i c e î n
R o m â n i a .

Studii și articole.

22. ARBORE, Ecaterina: Tuberculoza și clasa muncitoare. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 119-131.

Vast studiu privind situația grea a muncitorilor în Europa, cu numeroase date statistice privind răspândirea flagelului tuberculozei între muncitori. Se insistă îndelung asupra situației din România, în special din București, prezentând un sumbru bilanț și preconizând unele măsuri pentru remediarea ei.

23. CĂLIN, I.: Pagini de istorie ce se repetă. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 143-149.

Se face o paralelă între dezvoltarea mișcării socialiste în anii 1878-1890 în România și Germania. Este redată și exemplificată această perioadă din istoria poporului german cunoscută sub numele de epoca "Legea contra socialiștilor". La noi

în țară guvernul liberal încearcă și el instaurarea acestei legi, servindu-se de atentatul organizat de poliție, cunoscut sub numele de atentatul Stoenescu-Jelea.

24. /COCEA, N.D./: Martie 1907. - 1, nr. 2, 1910, p.81-82.

Articol de protest împotriva partidelor istorice care, coalizându-se, au condus represiunea răscocalei din 1907. Sînt dezvăluite fărădelegile și barbariile săvîrșite de reprezentanții acestor partide, exprimîndu-se totodată încrederea în sosirea unei vremi de răzbunare a celor umiliți.

25. /COCEA, N.D./: Sărbătorirea muncii. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 161-162.

Cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai, Cocea își exprimă încrederea neștrămutată în victoria luptei clasei muncitoare pentru făurirea unei lumi noi.

26. COCEA, N.D.: Armata țării. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 331-334.

Pe baza unor statistici și rapoarte, prezintă în antiteză viața de lux a ofițerilor și viața de mizerie, de infometare a soldaților din armata țării noastre.

27. CRĂCIUN, Șt.: Dreptul la lene. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 56-60.

Impotriva acelor care afișează un naționalism și șovinism exagerat, manifestat mai ales în domeniul economic de către neofiți, care își iau dreptul de a trăi din munca altora.

28. DOBROGEANU - GHEREA, Constantin: Cîteva cuvinte asupra votului universal. - 1, nr. 7-8, aug. -sep., 1910, p. 1-11.

Cu ocazia unei anchete deschisă de revista "Viața socială" asupra votului universal, C. Dobrogeanu-Gherea este invitat să aducă unele lămuriri asupra acestei probleme. Conceput sub forma unei discuții dintre adversarii și apărătorii votului universal, articolul aduce lămuriri asupra înțelegerii acestei probleme, cît și a realităților sociale din țara noastră. Concluzia categorică care se desprinde este aceea că soluționarea problemei votului universal trebuie să fie precedată de o analiză științifică amănunțită a realităților sociale.

29. DOBROGEANU - GHEREA, Constantin: Problema ilegalizmului și rezultatele morale, culturale, juridice și politice ale neoiobăgiei. (Fragment din cap. V. din "Neoiobăgia"...). - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 161-165.

Fragmentul publicat aruncă o lumină vie asupra regimului social contemporan, asupra anumitor vicii din viața politică și socială, asupra administrației. Rezolvarea acestora trebuie căutată în contradicțiile vieții sociale, în contradicția dintre capitalism și iobăgie, în existența neoiobăgiei, în contradicția dintre șerbia de fapt și instituțiile occidentale de drept, precum și în sentimentele și moravurile sociale ce decurg din ele.

30. DOBROGEANU - GHEREA, Constantin: O crimă. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 229-233.

Extras din "Calendarul Muncii" pe 1911 cu o critică severă la adresa burgheziei din țara noastră,

numită de autor "clasă parazitară", care în goana după îmbogățire sărăcește țara folosind una din sursele ei cele mai importante - pădurile. Gherea consideră această despădurire ca una din cele mai odioase crime a burgheziei, dar, în rezolvarea acestui dezastru, autorul nu vede limpede cine îi va pune stavilă și după o serie de întrebări încheie articolul cu exclamația "Dumnezeule, ai milă și îndurare de țara asta și ia-o în paza ta".

31. DRAGU, Toma: Votul universal în România. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 3-17; nr. 2, mar., 1910, p. 121-138; nr. 3, apr., 1910, p. 212-225.

I. Nevoia de a lămuri vorbind de introducerea votului universal la noi. - Minciuna liberală. - Cine trebuie să aibă drept de vot în România?

II. Urmările politice, economice și sociale ale votului universal, izvorînd din însemnătatea lui proprie în România.

III. Mijloacele prin care reforma electorală largă va fi cucerită. O pagină din lupta dintre clase.

32. DRAGU, Toma: Acțiune socialistă în străinătate. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 66-68.

Se arată că pătrunderea ideilor socialiste în rîndul maselor din România întîmpină, pe lîngă rezistența claselor exploatoare, și nepăsarea muncitorimii, care e zdrobită de muncile fizice și de traiul nefiresc de greu. Totuși, arată autorul, proletariatul român întrunește toate însușirile necesare luptelor de clasă, așa cum le întrunesc marile proletariate apusene. Această convingere și-o întemeiază pe constatarea ce a făcut-o autorul cunoscînd

activitatea muncitorilor aflați la Paris și organizați în "Cercul socialist român din Paris", care apără în străinătate - prin propagandă deschisă - drepturile și libertățile clasei muncitoare din România.

33. DRAGOȘ, V.: Vox clamantis in deserto. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 45-50.

Pe marginea articolului apărut în "Adevărul" din 3 aug. 1909 - semnat de Dr. Y și intitulat "Tifosul la sate" se discută o problemă deosebit de actuală în acel timp: tifosul, de unde vine, cum decimează țărănimca și cum poate fi prevenit. Se stabilește că una din cauzele principale ale răspîndirii diferitelor boli este traiul neigienic și insalubru pe care țăranii îl suportă în timpul serviciului militar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

34. DRĂGHICESCU, D.: Neoiobăgia de C. Dobrogeanu-Gherea. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 256-276.

Se face o temeinică analiză a cărții "Neoiobăgia", reliefîndu-se meritele și limitele ei.

35. FULGA, Ion: Din iadul țăranului român. După rapoarte oficiale ale Direcției sanitare. - 1, nr. 4, iun.-iul., 1910, p. 374-380.

Sînt redade cîteva pasaje din rapoartele inspectorului sanitar dr. Popescu, din care reies condițiile grele de muncă și viața de mizerie a țăranilor proletari. Datele sînt luate după rapoartele din domeniul industriei petrolifere, industriei lemnului și industriei textile.

36. FULGA, Ion: Tory democrație și "Democrația română"
- 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 61-72.

Se prezintă oțeva aspecte ale așa zisei democrații de atunci: democrația română inaugurată de Tache Ionescu, conducătorul partidului conservator, și democrația din Anglia, inaugurată de partidul tory condus de Disraeli. Condamnă pe toți șefii politici de atunci - tachişti, carpiști, iorghişti și brătienişti - care deși își zic democrați, nu sînt în realitate deoțit demagogi, amînînd cu fiecare zi rezolvarea problemelor sociale, în special a votului universal. Cît despre efectele regimului democrat al lui Disraeli ele s-au simțit imediat în Anglia prin realizarea reformei electorale și măsurii democratice pentru popor.

37. FULGA, Ion: Recolte funebre. - 1, nr. 10-11, dec., 1910, p. 311-320.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Soris împotriva lui Ioan Lahovary - statisticianul partidului conservator, - care, într-o ședință de parlament, cu prilejul dezbaterii legii despre sporirea bugetului sanitar, se ridică împotriva acestei legi pe motivul că țărănimea n-are nevoie de îngrijire medicală. Combate categoric - pe bază de statistici comparative cu alte țări - teoriile eronate susținute de Lahovary, demonstrînd că procentul mare al mortalității în rîndul țarani lor se datorește mizeriei, foamei și lipsei de îngrijire medicală.

38. GRAUR, Constantin: Din istoria socialismului român.- Trecerea la liberali. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 83-104.

Articolul cu un pronunțat caracter polemic con-

sacrat discursului lui I. Nădejde, care în ședința Camerei din 17 dec. 1909 încercase să falsifice adevărul asupra trădării sale și a celorlalți socialiști. Autorul își exprimă punctul său de vedere condamnând această atitudine de trădare a "generoșilor".

39. KOGĂLNICEANU, Vasile M.: Improprietățile în România.
- 1, nr. 9, oct., 1910, p. 139-152; nr. 10, nov., 1910, p. 233-245; nr. 11-12, dec., 1910, p. 321-330; 2, nr. 1, ian., 1911, p. 36-51.

I. Legea rurală din 1864. II. Rezultatele Legii rurale din 1864 și a legii rurale din 1889. III. Casa Rurală și Obștiile de arendare. IV. Improprietățile și democrația română. V. Rezultatele legii rurale din 1864 și a legii din 1889.

40. LABIN, S.: În chestiunea evreiască. nr. 4, mai, 1910, p. 297-304.

Condamă antisemitismul manifestat la noi în țară sub diferite nuanțe. Sînt amintiți în acest sens Ibrăileanu, Stere, Iorga, A.C. Cuza și conducătorii țării care n-au înțeles să sprijine cu adevărat emanciparea evreilor. Singur partidul socialist și-a înscris în programul lui soluționarea acestei probleme.

41. LABIN, S.: Chestiunea evreiască. Observațiile d-lui Ibrăileanu. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 388-393.

La articolul publicat de Labin în nr. 4 al "Vieții sociale" asupra chestiunii evreiești, G. Ibrăileanu răspunde în revista "Viața românească" nr. 4, cu cîteva observații generale. După ce prezintă aceste observații, Labin condamnă atitudinea lui

Ibrăileanu în soluționarea problemei evreiești, care-
alături de A.C. Cuza, D. Stere - cere reducerea numă-
rului evreilor din România la 100 de mii.

42. MILLE, Constantin: Sub copacul cel umbros. Amintiri
din tinerețe. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 53-56.

Amintirile sînt legate de primul contact al lui
Mille cu socialiștii, de felul cum se făceau primi-
rile în cercul intim al lor. Evocă figura doctoru-
lui Russel, socotit ca adevăratul întemeietor al
socialismului din România.

43. MILLE, Constantin: Socialismul și politica. - 1, nr.
11-12, dec., 1910, p. 278-281.

O scrisoare adresată lui N.D. Cocea, în care C.
Mille expune unele idei referitoare la mișcarea so-
cialistă de la noi. Ideea de bază care se desprinde
este aceea că mișcările sindicale trebuie să i se im-
prime un caracter politic.

44. MORTUN, V.G.: Fragmente. - 1, nr. 1, febr., 1910, p.
18-25.

Sînt rediate fragmente din cuvîntările rostite
de V.G. Morțun în ședințele Camerei din anii 1892,
1897, 1899. Fragmentele, deși sînt lipsite de comen-
tariile redacției, lasă să se întrevadă poziția o-
portunistă a lui Morțun într-o serie de probleme,
cum ar fi: tendința de a transforma clasa muncitoea-
re într-o remorcă a burgheziei, sau tendința de a a-
corda partidului liberal un "rol istoric", slăvind
"pe liberalii de baștină" care ar fi fost interesați
în progresul țării.

45. Pentru votul universal. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 12-27; nr. 9, oct., 1910, p. 98-121.

"Viața socială", potrivit programului ei, deschide în coloanele revistei o anchetă cu privire la reforma electorală, anchetă care să dea posibilitate fruntașilor vieții politice și culturale să-și spună punctul de vedere în această problemă. Intenția s-a realizat parțial și din cele 200 persoane cărora li s-a trimis chestionarul, au răspuns următorii: O. Densușianu, C. Disescu, I. Ionescu-Quintus, P. Istrati, Vasile M. Kogălniceanu, I. Neagu-Negulescu, M. Sadoveanu, I. Tanoviceanu, I. Teodorescu, Z. Arbore, P. Bujor, N. Cosăcescu, M. Cialic, George G. Danielopol, Ioan T. Florescu, Ion Frimu, N. Lupu, Const. Mille, D. Marinescu, Const. C. Petrescu, C. Raccvski, Rădulescu-Motru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

46. VLADIMIR /COCEA N.D. ?/: La Capsa în 1907. - Amintirile unui spectator. - 1, nr. 11-12, dec. 1910, p. 294-299.

Observații pe marginea ecoului răscoalei din 1907 în rândurile proprietarilor și arendașilor adunați la cafenea.

Note și recenzii

47. COCEA, N.D.: Congresul Partidului social-democrat din România. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 69-70.

Autorul, care a avut un rol de seamă în conducerea lucrărilor congresului, salută cu entuziasm constituirea P.S.D.R.ului, expunând programul politic și organizatoric adoptat de congres.

48. COCEA, N.D.: Din fundul ocnelor. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 73-74.

Se reproduce o scrisoare trimisă congresului Partidului social-democrat de către cei 69 soldați români osîndiți la munoă silnică în urma fraternizării lor cu țărani răsculați în 1907. Cocea pledează cu căldură și vigoare pentru apărarea celor osîndiți, cerînd amnestierea lor.

49. COCEA, N.D.: Cazul Porn. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 77-78.

Se ridică împotriva antisemitismului manifestat de Ilarie Chendi, care a cerut izgonirea evreilor din "cetatea culturală" a românismului, și împotriva lui Sadoveanu, care în ultimul număr al revistei "Cumpăna" nu se declară deschis împotriva acestei politici. Cocea înțelege și exprimă părerea de rău că Societatea Scriitorilor Români n-a ales calea cea bună pentru rezolvarea acestui conflict.

50. COCEA, N.D.: Voinicos, dar fricos. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 78.

Împotriva lui George Diamandi, directorul revistei "Democrația română", care în primul număr al revistei cere "lărgirea bazei electorale", ceea ce nu este însă decît "o aluzie fricoasă și vagă la o vagă reformă electorală".

51. COCEA, N.D.: Justiție de clasă. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 153-154.

Un act de acuzare împotriva Curții de apel, care a arestat și condamnat fără vină pe I.C.Frimu, D. Marinescu și alți muncitori socialiști. Autorul dezvăluie și condamnă caracterul draconic al justi-

ției de clasă.

52. COCEA, N.D.: Congresul naționalist. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 319-320.

Despre constituirea și despre congresul din luna aprilie al partidului naționalist condus de Iorga. Autorul articolului condamnă înființarea și programul adoptat de acest partid, care "e eminatemente democrato-conservator" și care se situează pe o poziție antisemită.

53. DOBROGEANU - GHEREA, Constantin: Neolobăgia. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 260. (Recenzie de N.D. Cocea).

Semnalează apariția cărții, apreciind-o pentru valoroasele idei pe care le cuprinde.

54. FULGA, Ion: Militarismul. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 321. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Notă îndreptată împotriva partidului naționalist de sub conducerea lui Iorga și A.C. Cuza care au cerut în congres sporirea armatei, ceea ce ar aduce noi impozite asupra clasei muncitoare. Se relevă faptul că în același timp partidul socialist din Anglia, în congresul de la Canning Town, vota moțiuni care se ridicau împotriva militarismului și al războiului.

55. IRIMESCU, S.: Tuberculoza ca boală socială. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 260-261. (Recenzie de N.D. Cocea).

Prezintă succint cauzele sociale ale tuberculozei.

56. Mișcarea muncitoare în România. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 415.

Asupra studiului lui A. Maxher "Mișcarea muncitoare în România" care prezintă un scurt istoric al dezvoltării mișcării socialiste la noi. Datele sînt luate după revista "Mouvement Socialiste".

57. PAULESCU, N.C.: Instincte sociale, patimi, conflicte, remedii morale. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 141. (Recenzie de T/udor Arghezi/).

Neagă valoarea științifică a lucrării.

58. ZOSIN, dr.: Coup d'oeil sur la libre pensée en Roumanie. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 141. (Recenzie de T/udor Arghezi/).

Lucrare lipsită de valoare în care autorul "Schitează o nouă Censură a ceea ce s-ar putea numi istoria tendințelor de a gîndi la noi".

P r o b l e m e s o c i a l - p o l i t i c e
î n A n g l i a ș i S t a t e l e U n i t e

Note

59. Alcoolismul în Anglia. - 1, nr. 7-8, aug.,-sep., 1910, p. 93.

Scăderea consumului de alcool în Anglia.

60. Congresul muncitorilor englezi. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 402-403.

Cu ocazia congresului laburiștilor din 1910, se dau date importante referitoare la legăturile partidului laburist cu partidul socialist.

61. Cooperatiunile agricole în Anglia. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 174-175.

Inceputurile organizării cooperativelor agricole și prima consfătuire din octombrie 1907 în comuna Limpsfield.

62. Coperatiunile în Anglia. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 79-80.

După "La Grande Revue" se dă un scurt istoric al cooperativelor și mijloacele folosite pentru cooperativizare.

63. Legile asupra căsătoriei în Statele Unite. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 184.

După "Eugenies Review" sînt relatate rezultatele studiului efectuat de Newton Crane asupra căsătoriei în cele 46 state americane.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

64. O ligă pentru buna creștere a copiilor. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 318.

Legea "Național Guild of Courtesy", privind educația copiilor.

65. Sufragiul femeilor. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 95.

Proiectul de lege englez care acordă femeilor dreptul la vot.

66. Venituri regale. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 95-96.

Se dă o listă cu veniturile regelui George al V-lea și ale familiei regale.

Probleme social-politice în
Franța

Studii și articole.

67. ARBORE, Z.C.: Elisée Reclus - Din amintirile mele personale. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 107-110.

Este evocată figura marelui geograf și democrat francez - Elisée Reclus, participant la Comuna din Paris, care a manifestat o deosebită simpatie față de mișcarea socialistă mondială.

68. COCEA, N.D.: Greva generală din Franța. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 168-171.

Sînt relatate cauzele care au determinat izbucnirea grevei din 8 octombrie 1910 în Franța, la depozitele Centrale din Le Chapelle și La Plaine. Este descrisă desfășurarea grevei care a primit un caracter general.

Totodată articolul demască adevărata față a lui Aristide Briand, care, trădînd mișcarea muncitorească și ajuns prim ministru, a condus înăbușirea grevei.

69. DRAGU, Toma: Captivul burgheziei. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 393-395.

Prezentarea vieții și activității politice desfășurate de Aristide Briand - unul din conducătorii mișcării socialiste, devenit apoi prim ministru al Franței prin trădarea ei.

70. GRIMBERT-AUPOURRAIN, Susanne: Chestiunea feministă în Franța. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 212-219.

Scurt istoric al luptei pentru recunoașterea egalității și a dreptului de organizare a femeilor din Franța. Se arată că cele două cauze principale care au dus la creșterea mișcării feministe au fost: pe de o parte, creșterea proletariatului și înmulțirea dificultăților economice, iar pe de altă parte, sentimentul conștient al personalității ființelor omenеști.

Articolul se încheie cu un cald apel adresat femeilor din Franța, îndemnându-le la luptă pentru cîștigarea dreptului de vot.

Note și recenzii

71. /ARBORE, C./: Alegerile în Franța. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 320-321.

Statistica ultimelor alegeri din Franța, din care reiese succesul obținut de socialiști.

72. Căutarea paternității. - 1, nr. 3, apr., 1910, p.244.

După "La Française", sînt relatate discuțiile purtate asupra celor mai eficace măsuri pentru reglementarea paternității.

73. Congresul Confederației Generale a Muncii. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 177-178.

Congresul s-a ținut în 1910 la Toulouse în jurul problemei pensiilor muncitorești.

74. Congresul radical din Franța. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 173.

Congresul s-a ținut în 1910 la Rouen și a dez-

băzut politica guvernului condus de Briand.

75. Criza parlamentarismului. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 78-79.

După "Mercure de France" se relatează cauzele care au determinat decăderea parlamentarismului în Europa occidentală. În fața acestei decadențe se ridică doctrina sindicalistă.

76. DRAGU, Toma: Pensiile pentru muncitori în Franța. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 68-69.

Discuții asupra legii pensiilor pentru muncitori, votată și modificată de Senat.

77. FRANCK, Ch.: Les bourses du travail et la confédération générale du travail. - 1, nr. 5, mai, 1910, p. 324. (Recenzie de N.I. = N.D. Cocea).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

78. Ieftinirea traiului. - 1, nr. 5-6, iun.-iul, 1910, p. 415-416.

După "Revue de Deux Mondes" se dau cifre comparative privind ieftinirea unor condimente și alimente în decursul veacurilor.

79. I.M.: Congresul socialist din Franța. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 70.

Nu este menționată data când s-a ținut congresul, dându-se numai unele informații asupra debaterilor grupate în jurul legii pensiilor.

80. Imperfecțiunile parlamentarismului. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 243.

După "Revue Bleu" se redau opiniile deputatului francez D. Poincaré despre concesiile ce tre-

buiе să le facă un deputat sau ministru față de interesele parlamentului.

81. O statistică a grevelor. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 403-405.

Se publică, după "Buletinul Oficial al Muncii din Franța", o statistică asupra evoluției și rezultatele grevelor, care demonstrează necesitatea grevelor și vigoarea cu care clasa muncitoare organizată își apără dreptul de grevă.

82. Parlamentarizarea sindicalismului. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 414.

După "Mouvement socialiste" se reproduce o parte din articolul publicat de A. Merheim, secretarul Uniunii muncitorilor în metal din Franța, împotriva noilor tendințe manifestate de politicieni, care încearcă să înăbușe Sindacatul prin alte organizații legaliste și formaliste.

83. Proprietatea rurală în Franța. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 159.

Date despre concentrarea proprietății rurale în Franța, oferite de studiul lui Charles Dumas în revista "Documents du progrès".

84. Profesiunile deputaților. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 406.

O statistică după profesii a deputaților din Franța.

85. Salariile lucrătorilor C.F.F. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 177.

Date referitoare la salariul anual și zilnic

al lucrătorilor de la căile ferate franceze.

86. Sindicatoarele agricole din Franța. - 1, nr. 5-6, iun. - iul., 1910, p. 403.

După "Buletinul Oficial al Muncii" se dau informații privind dezvoltarea și extinderea sindicatelor agricole din Franța.

87. Situația companiilor căilor ferate franceze. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 176-177.

Lista de venituri și cheltuieli a companiilor ferate franceze arătând disproporția dintre salariile muncitorilor și veniturile capitaliștilor francezi.

88. Socializarea asigurărilor. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 159-160.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
După "Revue socialiste" se redau discutiile icoate în urma legii de socializare a asigurărilor în Franța.

89. Un congres polițist. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 177.

Moțiunea votată la congresul agenților polițisti de la Paris, cerând urcarea salariilor și naționalizarea poliției.

90. Un congres sindical. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 92.

Despre al X-lea Congres al sindicatului de legători de la Bordeaux din 1910.

91. Un manifest reacționar... în Franța. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 173-174.

Se prezintă manifestul electoral întocmit de Guy de Cassagnac "candidatul imperialiștilor reacționari din Angoulême". Deși este numit un manifest reacționar, cuprinde puncte progresiste, ca: lupta împotriva armatelor permanente, lupta pentru sindicatele de funcționari, lupta pentru plebiscit. Nu poate fi comparat cu nici unul dintre programele celui mai înaintat partid din țara noastră, subliniază autorul.

P r o b l e m e s o c i a l - p o l i t i c e î n
G e r m a n i a

Articole. Note .

92. Alcoolismul în Germania. - l, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 93.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lupta dusă de Partidul social-democrat din Germania împotriva alcoolismului prin boicotarea băuturilor alcoolice care a dus la scăderea consumației cu 25%.

93. Aniversarea unui sindicat. - l, nr. 4, mai, 1910, p. 318.

Sindicatul zugravilor din Germania a sărbătorit a 25-a aniversare de la fondarea lui, numărând 40.000 de membri și susținând 694 greve.

94. Asociația generală a muncitorilor de transport. - l, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 414.

După "Sozialistische Monatshefte" ne informează despre inițiativa de organizare a muncitorilor

germani în Asociația generală de transport.

95. Cît costă militarismul. - l, nr. 9, oct., 1910,
p. 175-176.

Se dă bugetul imperiului german pe anul 1910
privind cheltuielile pentru armata de uscat.

96. Creșterea puterii sindicale în Germania. - l, nr.
9, oct., 1910, p. 183.

În urma unui bilanț al mișcării sindicale
germane se arată că în ciuda măsurilor de repre-
siune a crescut avîntul mișcării sindicale. Nota
este luată după informațiile din "Sozialistische
Monatshefte".

97. D.M.: Sărbătorirea lui Bebel. - l, nr. 1, febr.,
1910, p. 71-73.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Scris cu ocazia împlinirii a 70 de ani, auto-
rul exprimă dragostea și admirația față de unul
dintre cei mai iubiți conducători ai proletaria-
tului.

98. Greva generală politicoasă. - l, nr. 9, oct., 1910,
p. 182-183.

După "Sozialistische Monatshefte" sînt redade
părerile lui Bernstein referitor la greva genera-
lă. Acesta, pornind de la demonstrațiile muncito-
rești din Prusia pentru votul universal, își ex-
primă opinia că trebuie să se păstreze calea
striot legală și să se renunțe la ideea grevei ge-
nerale.

99. Grevele în Germania. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 319.

O statistică a grevelor din Germania în ultimii trei ani: 7577 greve, din care 3726 n-au izbucnit pe deplin sau au căzut, iar 3841 au fost încununate de succes.

100. JAURES, Jean: Democrației germane. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 254-256.

În urma unei vizite, autorul aduce un cald elogiu Germaniei democratice și în special proletariatului german.

101. Lock-outul din Germania. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 318.

Se subliniază că în urma lockoutului general din 15 aprilie, 200.000 de lucrători au rămas fără servicii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

102. Muncitori și patroni în metalurgia germană. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 344.

Analiza articolului din revista "Die Hilfe", semnat de Zimmerman, care demonstrează, pe bază de exemplificări, că anarhia și grevele repetate nu domnesc decât acolo unde muncitorii și patronii nu sînt organizați. În concluzie se arată că aceste organizații patronale și muncitorești, cu cît sînt mai puternice, cu atît conflictele sînt mai rare.

103. Parlamentul și reformele parlamentare. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 159.

După "Sozialistische Monatshefte", se redau

oțeva reflecții ale lui Karl Leuthner asupra parlamentului și reformelor parlamentare cu ocazia luptelor ce se dădeau în jurul reformei electorale din Prusia.

104. Reforma asigurărilor muncitorești în Germania.- 1, nr. 9, oct., 1910, p. 182.

Un nou proiect de lege pentru reglementarea despăgubirilor și a pensiilor.
Notă după "Die Hilfe".

105. Socialismul municipal în Germania. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 244.

După "Sozialistische Monatshefte" despre dezvoltarea și extinderea socialismului municipal început în Italia și dezvoltat în Anglia și Germania.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

P r o b l e m e s o c i a l - p o l i t i c e î n
I t a l i a

Articole. Note

106. Confederația muncii în Italia. -1, nr. 3, apr., 1910, p. 243-244.

După "Revue socialiste", se prezintă o situație a muncitorilor din Italia și afilierea lor într-un număr redus la Confederația generală a muncii, creată în 1906. Se arată cauzele care au împiedecat dezvoltarea sindicalismului în Italia.

107. Confederația muncii în Italia. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 183-184.

După "Revue socialiste", se face un mic istoric al confederației italiene.

108. Greva agrară din Italia. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 92-93.

Despre greva agrară din provincia Romagna și ajutorul primit din partea Partidului socialist din Ravena.

109. Grevele în Italia. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 405.

O statistică a grevelor în anul 1909.

110. O lege pentru femeile însărcinate. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 319.

Un proiect de lege italian pentru protejarea femeilor în timpul sarcinii și a le...

111. Sindicatul și sporirea salariului. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 344.

Expune poziția lui Frederic Chessa care critică teza susținută de Molinari în "Giornale degli economisti" și care demonstrează că sindicatele muncitorești au contribuit în mare măsură la urcarea salariilor.

P r o b l e m e s o c i a l - p o l i t i c e î n
R u s i a

Articole. Note.

112. Protestul parlamentelor. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 406.

Sînt enumerate cîteva din adresele de protest ale diferitelor state față de proiectul de lege prin care Duma a încercat să răpească Finlandei drepturile constituționale și istorice.

113. Reacționarismul și anarhismul în Rusia. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 317.

După înfrîngerea revoluției din Rusia, anarhismul și reacționarismul s-au unit împotriva socialiștilor, îndemnîndu-i să părăsească lupta organizată. Astfel au apărut două cărți caracteristice pentru starea de spirit din Rusia: cartea lui Eugen Losinski, "Rezultatele și perspectivele mișcării populare", care îndeamnă poporul la o luptă izolată, și cea a lui Leon Tihomirov: "Problema uvrieră" care face apel la puterea statului "să stîrpească fără milă buruiana mizerabilă a socialismului".

114. Represiunea în Rusia. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 60.

După revista "Pravo" se dă o statistică a condamnărilor la moarte pentru delictе politice între anii 1906-1909.

115. RUBANOVICI, B.: Ziua de 1 Mai în Rusia. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 290.

Condițiile grele ale vieții muncitorilor din Rusia țaristă, care văd însă în serbarea zilei de 1 Mai o rază de lumină și speranță, "un simbol al luptei socialiste revoluționare".

116. Sinuciderile în Rusia. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 244.

Situația sinuciderilor din Rusia, cu o scurtă expunere a cauzelor care le-au determinat. Una din principalele cauze este situația disperată în care se găsea poporul după înăbușirea revoluției. Date după "Sovremenni mir".

117. Un Revoluționar: Executarea Contelui Kaiserling. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 313-317.

Se reproduce povestirea autentică a omorării contelui Kaiserling așa cum a fost redată de un refugiat rus din timpul revoluției, care a participat la acest act de război populară. Povestirea constituie "un document precis și necunoscut pînă acum asupra acestei revoluții rusești, mai bogată în incidente dramatice decît imaginația celui mai ingenios romancier".

P r o b l e m e s o c i a l - p o l i t i c e î n
a l t e ț ă r i

Articole. Note.

118. BRODA, Rodolphe: Ce pot învăța popoarele unele de la altelo. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 268-277.

Reproduce conferința ținută la Ateneul din București în 27 oct., 1910 de Rodolphe Broda, directorul revistei "Les documents du progrès", sosit

la București cu intenția de a întemeia și aici o sucursală a Institutului internațional pentru răspîndirea experimentelor sociale, al cărui sediu central era la Paris. Autorul arată pe larg foloasele ce le pot trage popoarele dintr-o cunoaștere mai profundă a realităților social-economice și culturale din diferite țări, pentru ca popoarele înapoiate să ia exemplu de la cele mai civilizate.

119. Congres panslavist. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 94-95.

Congresul s-a ținut la Sofia, în 7 iulie, la care au participat toate delegațiile naționalităților slave, afară de slavii din Polonia. Sînt relatate hotărîrile mai importante luate de congres.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

120. O societate internațională pentru acțiunea morală și socială. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 178-179.

Societatea a fost fondată în 1908 în Elveția, de profesorii Forel și A. Knapp, cu scopul de a grupa un număr cît mai mare de persoane pătrunse de ideile morale și sociale. Se reproduce un extras din apelul lansat de profesorul Forel.

121. Patriotismul socialist. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 417.

După "Les documents du progrès", despre realizările partidului socialist din Australia.

122. Impozitul progresiv pe moșteniri în Austria. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 318.

Despre proiectul de lege în care se introduce

principiul progresiv în problema moștenirilor.

123. Alegerile din Belgia. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 407.

O statistică a repartizării mandatelor în alegerile din 1910.

124. Locuințele muncitoroști. - 1, nr. 7-8, aug.sep., 1910, p. 93-94.

Congresul național al instituțiilor de prevederi sociale și al locuințelor muncitoroști ținut la Bruxelles în 1910 a dezbătut două probleme importante: restrângerea alcoolismului înmulțirea locuințelor ieftine.

125. Pot intra socialiștii în guvern? - 1, nr. 2, p. 157-158.

După "Mouvement socialiste", se discută problema dacă socialiștii belgieni pot intra sau susține un minister liberal. Sînt expuse cele două opinii, ale lui Brouckère și Vandervelde.

126. Programele partidelor din Belgia. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., p. 417.

Sînt redată cîteva impresii și comentarii din ajunul alegerilor de către liderii partidului liberal radical și ai partidului socialist. Notă după "La grande revue".

127. Progresul ideilor internaționale. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 405-406.

Prezintă lucrările congresului universal al societăților internaționale de la Bruxelles, la

care au participat 131 de societăți. Lucrările congresului s-au desfășurat pe trei secții: alcătuirea unui statut, problema limbii auxiliare internaționale și problema realizării unei legături organice între diferitele societăți internaționale.

128. Alegerile din Danemarca. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 407.

Rezultatul alegerilor pentru Folsthing (camera deputaților) din Danemarca.

129. Sufragiul femeilor. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 406.

Legea prin care se acordă tuturor femeilor dreptul de vot în afacerile comunale din Norvegia.

130. Alegerile din Spania. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 407-408.

Rezultatul alegerilor de deputat în urma unor revolte din Barcelona.

131. Dreptul la atentat. - 1, nr. 7-8, sug.-sep., 1910, p. 95.

Scurte observații asupra discursului ținut de deputatul socialist Pablo-Iglesias împotriva ministrului spaniol care a refuzat să-și ia angajamentul că va evita pericolul unui nou război cu Marocul. Totodată Pablo Iglesias susține dreptul la atentat împotriva guvernului criminal Maura, în cazul când acesta ar reveni la putere.

132. În Spania reacționară. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 405.

Pe baza unei statistici se descrie scumpirea traiului în Spania.

133. Deșteptarea poporului Chinez. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 172-173.

Sub influența ideilor democratice din Europa, poporul chinez, sub conducerea Partidului tânăr chinez, format din profesori, studenți, meseriași, ofițeri, a început o puternică agitație pentru instaurarea unui regim constituțional.

134. Ghilotina în China. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 94.

Prima ghilotină comandată în Franța și sosită în vara anului 1910 la Peking a simplificat decapitarea condamnaților, dar nu "a îndulcit" soarta lor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LITERATURA

L i t e r a t u r a r o m â n ă

Versuri

135. ARGHEZI, Tudor: Rugă de seară. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 1-2.
136. ARGHEZI, Tudor: Iitanii. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 28-29.
137. ARGHEZI, Tudor: Din "Agate negre". - 1, nr. 2, mar.,

1910, p. 118-119.

138. ARGHEZI, Tudor: Tăcere. - 1, nr. 2, mar., 1910,
p. 119-120.
139. ARGHEZI, Tudor: Sfîrșitul toamnei. - 1, nr. 9, oct.,
1910, p. 122.
140. ARGHEZI, Tudor: Tu nu ești frumusețea... - 1, nr.
3, apr., 1910, p. 183.
141. ARGHEZI, Tudor: Stihuri. - 1, nr. 3, apr., 1910,
p. 184-185.
142. ARGHEZI, Tudor: Sintaxă ritmică. - 1, nr. 10, nov.,
1910, p. 195.
143. ARGHEZI, Tudor: Drum de iarnă. - 1, nr. 11-12, dec.,
1910, p. 267.
144. ARGHEZI, Tudor: Dedicatie. - 1, nr. 4 mai, 1910,
p. 276-278.
145. ARGHEZI, Tudor: Mînăstire. - 1, nr. 4, mai, 1910,
p. 296.
146. ARGHEZI, Tudor: Adolescență. - 1, nr. 5-6, iun.-
iul., 1910, p. 337-338.
147. ARGHEZI, Tudor: Absolutio. - 2, nr. 1, ian., 1911,
p. 1.
148. ARGHEZI, Tudor: Tîrziu de toamnă. - 2, nr. 2,
febr., 1911, p. 81.

149. ARGHEZI, Tudor: Pia. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 154.
150. ARGHEZI, Tudor: Inscripție pe o casă de țară. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 155.
151. ARGHEZI, Tudor: Inscripție pe un pahar. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 225.
152. ARGHEZI, Tudor: Lumină lină... - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 225-226.
153. ARGHEZI, Tudor: Seara. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 226.
154. CRIDIM, Claudia: Portret. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 44.
155. DAVIDESCU, N.: In amurg. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 37.
156. DAVIDESCU, N.: Sfârșit de toamnă. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 37-38.
157. DAVIDESCU, N.: Spleen. - 1, nr. 7, aug.-sep., 1910, p. 38.
158. DAVIDESCU, N.: Mi s-a părut atunci. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 56.
159. DAVIDESCU, N.: Prăbușire. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 210-211.
160. DAVIDESCU, N.: Baladă. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 261-262.

161. DAVIDESCU, N.: Moartea dragostei. - După Samain.
- 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 363.
162. DAVIDESCU, N.: Spre himericul aiurea. - 1, nr. 5-6,
iun.-iul., 1910, p. 364-365.
163. DAVIDESCU, N.: Oboseală. - 1, nr. 5-6, iun.-iul.,
1910, p. 366.
164. DEMETRIUS, V.: Canarul mizantropului. - 1, nr. 2,
mar., 1910, p. 105-106.
165. DEMETRIUS, V.: Zi de toamnă. - 1, nr. 9, oct.,
1910, p. 133.
166. DEMETRIUS, V.: Satan. - 1, nr. 3, apr., 1910, p.
191-194.
- BCU Cluj / Central University Library Cluj
167. DEMETRIUS, V.: Crăciunul. - 1, nr. 11-12, dec.,
1910, p. 282-283.
168. MINULESCU, Ion: Litanii pentru miezul nopții. - 2,
nr. 3, mar., 1911, p. 179-180.
169. MÎNDRU, A.: Sonet. Unui vizionar. - 1, nr. 4, mai,
1910, p. 305.
170. MÎNDRU, A.: Muncitorul. - 1, nr. 4, mai, 1910, p.
312.
171. NEMTEANU, B.: In fața unei catedrale. - Fragment.
(Păgînul către marele preot). - 1, nr. 9, oct.,
1910, p. 137-138.
172. NEMTEANU, B.: Sbucium. - 1, nr. 2, mar., 1910, p.138.

173. NEMȚEANU, B.: Inseninare. - După Baudelaire. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 225.
174. NEMȚEANU, B.: Un scandal în dulapul meu cu cărți. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 246-247.
175. PORSENNNA, N.: Amurg de toamnă. - 1, nr. 10, 1910, p. 228.
176. RĂDULESCU, Mircea Dem.: Fortuna. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 92.
177. RĂDULESCU, Mircea Dem.: Interior. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 197.
178. SĂVESCU, Iuliu: Leul. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 34.
179. SĂVESCU, Iuliu: Pastel. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 117.
180. STAMATIAD, Alexandru: Uitarea. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 26.
181. TOPIRCEANU, George: Nopti. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 210-211.
182. TOPIRCEANU, George: Ceasornicul meu. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 245.
183. TOPIRCEANU, George: Noapte de mai. - 1, nr. 5-6, iun-iul., 1910, p. 412-413.
184. TOPIRCEANU, George: Unei doamne. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 107.

185. VIȚIANU, Al.: Te-am văzut... - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 254.
186. VIȚIANU, Al.: Visez femeia... - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 255.

Proza

187. ANGHEL, Dimitrie: Garda imperială. - Din carnetul unui ieșan. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 134-136.
188. ANGHEL, Dimitrie: Fata din Dafin. - Din carnetul unui ieșan. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 196-197.
189. ANGHEL, Dimitrie: Calvarul florilor. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 334-336.
190. BELDICEANU, Nicolae: Pîinea. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 108-118.
191. COCEA, N.D.: Visul lui Toană Ispas. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 226-242.
192. DAVIDESCU, N.D.: Jov. - 3 acte. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 198-209; nr. 11-12, dec. 1910, p. 300-310; - 2, nr. 1, ian., 1911, 24-30; nr. 2, febr., 1911, p. 100-106.
193. DAVIDESCU, N.D.: Nebunia lui Dugrès. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 181-183.
194. DAVIDESCU, N.D.: Ibolya. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 245-253.

195. DEMETRIUS, V.: Blana. - 1, nr. 7-8, aug., sep., 1910,
p. 39-44.
196. DEMETRIUS, V.: Coșarul. - 1, nr. 1, febr., 1910,
p. 35-42.
197. DEMETRIUS, V.: Lupii. - 2, nr. 1, ian., 1911, p.
31-36.
198. DEMETRIUS, V.: Doctorul Isidor Fein. - 2, nr. 2,
febr., 1911, p. 82-91.
199. DEMETRIUS, V.: Oohii cadavruului. - 2, nr. 3, mar.,
1911, p. 191-196.
200. DEMETRIUS, V.: Trufie. - 2, nr. 5-6, mai-iun.,
1911, p. 227-244.
201. FICSINESCU, Th.: Slatina. - 2, nr. 1, ian., 1911,
p. 3-10.
202. GALACTION, Gala: Viteazul Jap. - Doamnei B.T.L. - 1,
nr. 1, febr., 1910, p. 27-33.
203. GALACTION, Gala: Moara lui Călifar. - 1, nr. 7-8,
aug.-sep., 1910, p. 73-80.
204. GALACTION, Gala: Andrei Hoțul. - 1, nr. 2, mar.,
1910, p. 111-117.
205. GALACTION, Gala: Dionis Grecoteiul. - 1, nr. 9,
oct., 1910, p. 123-132.
206. GALACTION, Gala: De la noi, la Cladova. - 1, nr.
3, apr., 1910, p. 163-182.

207. GALACTION, Gala: Copoa-Rădvanului. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 220-228.
208. GALACTION, Gala: In pădurea Cotoșmanei. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 263-272.
209. GALACTION, Gala: Lîngă apa Vodislavei. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 284-293.
210. GALACTION, Gala: Gloria Constantini. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 339-363.
211. GALACTION, Gala: Adamova. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 11-24.
212. GALACTION, Gala: Mi-e dragă Nonora. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 156-178.
213. MINULESCU, Ion: Din jurnalul unui bastard. (Ultimele file ale romanului "Măști de bronz și lam-pioane de porțelan. Din jurnalul unui bastard") - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 139-143.
214. SAVEL, Vasile: O lacrimă. - Scene din viața tipografilor. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 93-99.

Istorie și critică literară.

Studii și articole

215. COCEA, N.D.: Literatură...pentru popor. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 157.

Un răspuns dat criticului de la revista "Cumpăna", care-și manifesta nemulțumirea față de literatura promovată de revista "Viața socială". N.D. Cocă respinge ideea falsă că muncitorilor le-ar fi inaccesibilă adevărata și marea literatură, că nu ar fi capabili să guste valorile superioare ale artei și literaturii, afirmând: "nu ne putem împăca nici cu ideea că se poate face educație literară muncitorilor, îndemnându-i să citească baiduci, romane senzaționale... educația adevărată nu se poate face nici înafară de dreptul de vot, nici alături de literatura și arta cea mare".

216. Socialism și bună creștere. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 157.

Replică dată revistei "Ramuri", care publicase o notiță ironică la adresa literaturii promovate de revista "Viața socială".

217. SPIRU - BACAU, A. /Spaier, Albert/: Scrisoare deschisă: Poporanismul. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 381-387.

Sub forma unei scrisori se expun unele idei privind literatura poporanistă. Autarul își exprimă nemulțumirea față de acea literatură popo-

ranistă lipsită de orice concepție morală, socială și artistică, față de acele "talente mediocre" care promovau o literatură seacă, fără valoare. Subliniază în schimb valoarea artistică și literară a unor lucrări aparținând talentelor tinere și vi-guroase ca Sadoveanu și Agârbiceanu, a căror crea-ție, deși se încadrează în curentul poporanist, s-a impus în literatura noastră cu opere de valoare.

Istorie și critică literară pe autori

ARGHEZI T.

218. /COCEA, N.D./: "Cap de școală" și cap de dovleac.

- 2, nr. 2, febr., 1911, p. 145-146.

Notă de răspuns "Revistei idealiste", care a pus sub semnul întrebării valoarea operei poetice a lui Tudor Arghezi.

BABOIANU N.

219. BABOIANU, N.: Dedesubturi. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 69-70 (Recenzie de L. = N.D.Cocca).

Prezentare elogioasă a volumului cuprinzând însemnările de ziarist ale autorului.

BELDICEANU N.

220. BELDICEANU, N.: La un han odată. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 292. (Recenzie de Mihnea).

Apreciere elogioasă.

CORNEL Th.

221. CORNEL, Th.: Figuri contemporane din România. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 261 (Recenzie de A.S.).

Subliniază importanța lucrării pentru viața culturală din România. Volumul, apreciat nu numai pentru originalitatea sa, se impune printr-o execuție grafică excepțională.

222. ARGHEZI, Tudor: Th. Cornel. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 137-140.

Cuvînt rostit la înmormîntare în numele "Vieții sociale". Se relevă cu admirație viața de muncă și sacrificiu a scriitorului și criticului, de care Arghezi a fost legat printr-o strînsă prietenie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
DAVIDESCU N.

223. GALACTION, Gala: Are sau nu talent? - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 132-136.

Importante observații de ordin etic și estetic prilejuite de apariția volumului de poezii al lui N. Davidescu: "La Fîntîna Castaliei." Subliniind prezența talentului la acest poet, Gala Galaction îi face autorului, în vîrstă de abia 25 de ani, aspre reproșuri pentru atitudinea de "oboseală" și de "spleen". Un poet - scrie Galaction - este și trebuie să fie mai om decît ceilalți, așa dar: mai bun, mai nobil, mai generos, mai curajos, mai erou decît noi. Deci domnul Davidescu, "să-și primenească sufletul", fiindcă are talent și e păcat să-l otrăvească" cu jucării retorice și în fermentări pretinse rafinate".

DENSUSIANU O.

224. /ARGHEZI, Tudor/: /Ovid Densugianu/. - 2, nr. 5-6, mai-iun.- 1911, p. 291-292.

Notă ironică la adresa poeziei "Coboară ocoorii" publicată în revistă de Ovid Densugianu sub pseudonimul Ervin.

DRAGOMIRESCU M.

225. T. /= ARGHEZI, Tudor/: /Mihail Dragomirescu/. -2, nr. 1, ian., 1911, p. 70-71.

Persiflează articolul lui Mihail Dragomirescu - directorul revistei "Convorbiri critice" - în care acesta își prezintă activitatea sa militantă "de critică și de directivă literară".

LOVINESCU E.

226. LOVINESCU, Eugen: Istoria literaturii române. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 212. (Recenzie de N.D. Cocea).

Critică lecția de deschidere a cursului de "Istoria literaturii române" publicată de E. Lovinescu în "Revista politică și literară" și în "Convorbiri literare".

MOLDOVEANU C.

227. MOLDOVEANU, Corneliu: Cetatea soarelui. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 68-69. (Recenzie de Tudor Arghezi).

Subliniază lipsa de vigoare și talent a poe-

tului recenzat.

VÎNTUL Al.

228. VÎNTUL, Alexandru: /Versuri/. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 68 (Recenzie de X.).

Volum slab realizat pe plan poetic.

VLAHUȚĂ Al.

229. /ARGHEZI, Tudor/: Slăvit e versul... - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 146-148.

Satirizează poezia lui Al. Vlahuță "Slăvit e versul" pe care o reproduce integral ca model de nereușită. Se redă apoi aceeași poezie reprodușă invers, afirmându-se că prin "citirea de-a îndăratele sensul poeziei d-lui Vlahuță pare că se vedește".

L i t e r a t u r ă s t r ă i n ă

Literatură engleză

Articole. Note.

SHAW B.

230. Teatrul de Bernard Shaw. /sic!/. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 180.

După "La nouvelle revue" se apreciază teatrul lui Bernard Shaw ca fiind o "satiră socială de o

rară intensitate".

231. Un scriitor socialist. - 1, nr. 2, mar., 1910,
p. 158-159.

Notă pe marginea studiului lui A. Hamon din
revista "La revue bleue" despre B. Shaw.

WILDE O.

232. GALACTION, Gala: Salomea. - 2, nr. 5-6, mai-iun.,
1911, p. 213-224.

După un lung istoric al familiei lui Irod și
al evenimentelor din Judeea, autorul se oprește
la Salomea, fiica Irodiadei, povestind în mod o-
biectiv întâmplările din acel timp. Compară apoi
adevărul istoric cu cel poetic al lui Oscar Wil-
de, subliniind valoarea creației artistice a a-
cestuia. În cele din urmă face o elogiasă și am-
plă cronică dramatică asupra prezentării piesei
la București, interpretată de Toni Bulandra și
Marioara Voiculescu.

Literatură franceză

Versuri

233. HEREDIA, José-Maria de: Răpirea Andromedei. Trad.
de V. Sardin. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p.
72.

Proză

234. BAUDELAIRE, Charles: Bătrînul saltimbac. /Traducere/. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 209-210.
235. FRANCE, Anatole: Balthazar. Trad. de Niccară al Lumei /= COCEA, N.D./. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 81-92.
236. FRANCE, Anatole: Roupart. Trad. de Niccară al Lumei /= COCEA, N.D./. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 61-65.
237. MIRBEAU, Octave: Ion Sdreanță. /Traducere/. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 149-153.
238. RENARD, Jules: Dédéche a murit. /Traducere/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 399-400.
239. RENARD, Jules: Soarecele. /Traducere/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 399-400.

Istorie și critică literară pe autori

FRANCE A.

240. O poveste de anul nou. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 339-342.

Sub forma unei povestiri se relatează modul în care și-a publicat scriitorul o nuvelă în ziarul "Figaro".

MORÉAS, J.

241. L. /= COCEA, N.D./: Jean Moréas. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 323-324.

Despre viața și opera poetului francez de origine greacă.

MUSSET Alfred de

242. Adevărată tortură. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 243.

După "Corespondent" se reproduce o scrisoare publicată de Alfred de Musset, care descrie viața oamenilor fără griji: "Nu-mi închipuesc oă poate să fie tortură mai mare decît o viață fără grije".

RENARD J.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

243. NICOARĂ, Ion /= COCEA, N.D./: Jules Renard. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 408-409.

Medalion închinat scriitorului francez.

Literatură germană

Note

244. Profesiunea de scriitor. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 180.

După "Literarische Echo" se publică rezultatul unei anchete întreprinsă de revistă în rîndul scriitorilor germani, privind profesiunea de scriitor.

Literatură maghiară

Proză

245. HERCZEG, Ferenc: Husarul /Traducere/. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1911, p. 277-281.

Literatură norvegiană

BJURNSON, B.

246. BJURNSON, Björnstjerne: Regele. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 396-399. (Recenzie de N.D. Cocea).

Prezentind subiectul dramei despre un rege care a încercat zadarnic "să coboare" în popor și "să fraternizeze" cu el, Cocea afirmă: că "e o nebunie" să încerci împacarea între două principii vrăjmașe, a monarhiei și a democrației. În concluzie, afirmă că "una nu poate să triumfe fără cealaltă să piară" și că prezența regelui constituie "c piedică în calea progresului social".

247. Björnson descris de August Strindberg. - 1, nr.5-6, iun.-iul., 1910, p. 416.

Notă despre personalitatea dramaturgului norvegian, după revista "Die Zukunft".

248. NICOARĂ, Ion /= COCEA, N.D./: Björnstjerne Björnson. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 409-412.

Date biografice și o caldă apreciere a activității desfășurată de scriitor în favoarea naționalităților oprimate din Europa centrală și Balcani.

Literatură poloneză

Poezie

249. ZABOROWSKI, V.: Mie însumi /Traducere/. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 189-190.

Literatură portugheză

Note

BRAGA T.

250. Teofil Braga.-1, nr. 9, oct., 1910, p. 184.

După "La revue", se dau informații despre viața și activitatea autorului istoriei literaturii portugheze în 20 volume, Ioaguin Teofilo Fernandes Braga.

Literatură rusă

Proză

251. GARSIN, Vsevolod: Patru zile. /Traducere/. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 198-208.

252. TOLSTOI, Lev: Viata, religia, patria, armata, averea. /Maxime/. - 1, nr. 10, nov., p. 249-253.

FILozOFIE. ȘTIINȚĂ. PROGRES.

Studii și articole

253. COCEA, N.D.: Știința revoluționară. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 57-60.

Conceput sub forma unui dialog- articolul relatează despre cuceririle și progresele tehnicii și științei contemporane: reușita experiențelor lui Lathan cu "aeroplanul", "invenție drăcească", progresele din medicină, fizică etc.

Toate aceste reflecții sînt prilejuite de apariția unui articol din "Adevărul", prin care ministrul I. Brătianu cere expulzarea a încă trei muncitori socialiști din țară, de teama unei "revoluții sociale". Este un prilej pentru autor de a adăuga la activitatea politică a lui I. Brătianu.

254. FULGA, Ion: Spinozism. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 195-210; nr. 4, mai, 1910, p. 279-295.

Prezentînd concepția spinozistă despre lume, viață și om, precizînd termenii de materie, energie, cauze finale, voință liberă și determinism, autorul face numeroase considerații de ordin social. Așa de exemplu, combate fatalismul, neîncrederea în forțele proprii ale omului, pasivitatea în fața relelor sociale, proclamînd principiul rațiunii, exprimînd convingerea că starea socială poate fi schimbată, iar această sarcină îi revine clasei muncitoare.

255. VLAICU, Aurel: Aviațiunea la noi. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 51-55.

Alături de câteva date de ordin tehnic referitoare la principiile care au stat la baza primului aparat de zbor, A. Vlaicu aduce elogiu "celui dintîi aviator care s-a ridicat cu propriile lui mijloace de la pămînt" - Traian Vuia. Adresează și o caldă mulțumire poetului O. Goga, căruia i-a împărtășit primele gânduri și visuri serioase și care i-a fost un bun sfătuitor. În final, autorul își exprimă încrederea că toate strădaniile și sacrificiile făcute pentru progresul aviației vor fi spre binele și fericirea omenirii.

256. VUIA, Traian: Ceva despre navigația aeriană. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 245-260.

Sintetizează preocupările și progresele realizate în domeniul aviației pînă în anul 1910. Se dau importante date asupra primelor încercări de "a zbura", precum și asupra realizărilor teoretice ale autorului în acest domeniu, cu citate din presa franceză care dovedesc înțîietatea "invențiilor" lui Traian Vuia în aeronautică.

Note și recenzii

257. GUEDE, H.: La géologie (origina și istoria pămîntului). - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 154. (Recenzie de A.R.).
258. GUIGNEBERT, Charles: L'évolution des dogmes. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 155-156. (Recenzie de I.N.)
/= N.D. Cocea/.

259. FABRE, Joseph: Les pères de la Revolution. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 155. (Recenzie de I.N.)
/= N.D. Cocea/.
260. FRANCAIS, I.: L'église et la sorcellerie. - 1, nr.4, mai, 1910, p. 323. (Recenzie de I.M.).
261. STRAUSS, David Frederic: L'ancienne et la nouvelle foi. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 154-155. (Recenzie de A.R.).
262. Libertatea științei. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 263-264.

După "Revue de l'Enseignement" este redată opinia celebrului om de știință H. Poincaré, autorul volumului "Știință și ipoteză", care susține că numai libertatea poate asigura dezvoltarea și progresul științei.

263. Victimele aviațiunii. - 1, nr. 9, oct., 1910, p.176.

Lista aviatorilor care și-au dat viața pe câmpul de luptă al aeronauticii.

ARTA

Studii și articole

264. CORNEL, Th.: Indrumări noi în artă. - Cu prilejul Expoziției societății "Tinerimea artistică". - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 306-312.

Elogiază grupul "Tinerimea artistică", care a adus în arta românească un suflu nou, modern re-

prezentat prin Brâncuși, Cecilia Cuțescu - Storck, Iser, Camil Ressu, Petrașcu și împotriva cărora s-au ridicat numeroși critici acuzându-i de ră-tăcire și absurditate. Se prezintă suocint crea-ția artistică și noua tendință manifestată la fie-care artist în parte. Se oprește mai insistent a-supra operei lui Brâncuși "Cumințenia Pământului", socotind-o ca "o creație de idei, o simbolizare intelectuală, mai mult decît sculpturală".

265. CORNEL, Th.: La răspîntie. - Tot despre îndrumă-rile noi în artă. - 1, nr. 5-6, iun-iul., 1910, p. 366-373.

Sînt dezbătute pe larg cauzele care au dus la dezbinarea grupului "Tinerimea artistică". In ur-ma demisionării soților Storck din asociație și a publicării unei scrisori de către Fritz Storck, reiese că tendințele actuale ale conducătorilor societății se opuneau curentului modern adus în artă de Brâncuși, Iser, Petrașcu și alții. Astfel, emite o nouă dispoziție potrivit căreia lucrările membrilor societății să fie supuse votării majori-tății. Impotriva acestui terorism artistic s-a ri-dicat majoritatea tinerelor talente și în spriji-nul lor este scris articolul.

266. CORNEL, Th.: Rolul de educație artistică al Muzeu-lui A. Simu. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 59-67.

Studiu amplu de interpretare artistică și ana-liză pătrunzătoare a valorilor picturale și sculp-turale pe care le deține muzeul A. Simu. Pe lîngă un cald elogiu adresat soților Simu, a căror ini-țiativă "prezintă un sens superior de frumusețe mo-rală și intelectuală", autorul afirmă că scopul ar-ticolului este de a deveni un ghid și un îndrumător

pentru cultivarea gustului publicului.

267. CUȚESCU - STORCK, Cecilia: Răspuns la unele puncte din critica d-lui Tzigara. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 273-276.

Se dă un răspuns criticii de artă Tzigara Samuroaș, care minimalizase opera lui Brâncuși "Cumînțenia Pământului", numind-o "negațiunea voită a artei".

După o apreciere elogioasă a acestei opere de artă autoarea prezintă oțeva rezultate parțiale ale studiilor sale în domeniul picturii murale.

268. RESSU, Camil: Despre artă și artiști. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 153-161.

Autorul se ridică împotriva tendinței ce se manifestă în arta românească de a imita arta străină, occidentală, de a crea o artă ruptă de frumusețea și simțirea sufletului nostru. Pledînd pentru o artă specific națională, Camil Ressu îndeamnă artiștii la cultivarea celor mai autentice și valoroase tradiții pentru a crea o artă mai puțin banală. Pentru aceasta, trebuie ca subiectele, indiferent din ce domeniu sînt luate, să fie redade prin concepția artistică a poporului din care face parte artistul și prin care se realizează individualitatea fiecărui creator.

269. VERHAEREN, Emil: Arta socială. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 257-295.

Răspunzînd întrebării dacă arta este sau nu socială, autorul ajunge la concluzia că arta prin ea însăși nu este niciodată socială, dar ea devine în-

totdeauna socială și atunci datoria ei este să nu se coboare pînă la popor, ci să ridice poporul pînă la ea.

Note și recenzii

270. KAMPF, Leopold: Seara cea de pomină. - 1, febr., 1910, p. 74-76. (Recenzie de Ion Nicoară).
/=N.D. Cocea/.

Un protest al lui N.D. Cocea împotriva opririi reprezentării acestei piese. Se relevă calitățile dramei și a interpretării ei de către artiștii teatrului Davila.

271. NICCARĂ, Ion /= COCEA, N.D./: Concertul Castaldi. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 242.

Apreciază talentul de compozitor și dirijor al lui Castaldi.

272. NICOARĂ, Ion. /= COCEA, N.D./: Trei artiste romînce la Paris. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 76.

Despre activitatea actoricească a celor trei artiste la Paris: Marioara Ventura, Viorica Marinî Marînescu și Florica Cocea.

REVISTA REVISTELOR

273. Convorbiri critice. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 182; nr. 10, nov., 1910, p. 263; 11-12, dec., 1910, p. 344.

Sînt recenzate numerele din iunie, iulie, au-

gust, octombrie, noiembrie, 1910.

274. Convorbiri literare. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 181-182; - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 211-212.

275. Luceafărul. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 96; nr. 10, nov., 1910, p. 263; nr. 11-12, dec., 1910, p. 343-344.

Sînt recenzate numerele din august și noiembrie 1910, și ianuarie 1911, scoțîndu-se în special în evidență unele aspecte negative ale poeziei apărută în aceste numere.

276. T. /= ARGHEZI, Tudor/: Noua Revistă Romîna. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 71.

Menționînd faptul că "Noua revistă română" publică în nr. 10 din 1911 părerile unor preoți și episcopi despre starea bisericii din România, autorul subliniază decăderea totală a bisericii în țara noastră.

277. T. /= ARGHEZI, Tudor/: Ramuri. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 71-72; nr. 2, febr., 1911, p. 143-144; nr. 3, mar., 1911, p. 212.

Note ironice la adresa titlului revistei "Ramuri", a sistării ei temporare și a reapariției, socotită inutilă.

278. Revista de studii sociale. - 2, nr. 2, febr., 1911, p. 148.

Se recenzează nr. 1 din 1911.

279. T. /=ARGHEZI, Tudor/: Revista idealistă. - 2, nr. 1, ian., 1911, p. 72.

Pune sub semn de întrebare oportunitatea apariției revistei, care nu-si justifică apariția decât "ca numele și calitatea directorului să figureze pe scoarțe cu literele cele mai mari cu putință".

280. România viitoare. - 1, nr. 10, nov., 1910, p.263; - 2, nr. 2, ian., 1911, p. 148.

Se recenzează nr. 1, nr. 2, din 1910.

281. Săptămîna politică și culturală. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 343; - 2, nr. 3, mar., 1911, p.212.

Se recenzează nr. 1, 2, 14 din 1911.

282. Viata Românească. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 180-181; p. 342-343; 2, nr.3, mar., 1911, p.212.

Se recenzează numerele din august, octombrie, noiembrie din 1910 și nr. 2 din 1911.

Ultima recenzie e semnată de T./T=ARGHEZI/.

ICONOGRAFIE

283. B'ARG /=BARBULESCU, Ion/: /Ilustrație la Cîteva cuvinte asupra votului universal de C. Dobrogeanu-Gherea/. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p.1.

284. B'ARG /=BARBULESCU, Ion/: /Ilustrație la Litanii de T. Arghezi/. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 28.

285. B'ARG /=BARBULESCU, Ion/: Armata sifilizatoare. /Caricatură/. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 45.

286. B'ARG /=BARBULESCU, Ion/: /Ilustrație la Aviațiunea la noi de Aurel Vlaicu/. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 51.
287. B'ARG /=BARBULESCU, Ion/: /Ilustrație la Tory democrație și "Democrația romană", de T. Fulga/. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 61.
288. B'ARG /=BARBULESCU, Ion/: /Ilustrație la Moara lui Călfar de G. Galaction/. - 1, nr. 7-8, aug.-sep., 1910, p. 71.
289. A. Bebel. /Portret/. - 1, nr. 1, febr., 1910, p. 71.
290. CUTESCU-STORCK, Cecilia: /Ilustrație la Femeile și întâi mai de Tatiana Grigorovici/. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 186.
291. Defilarea celor 12.000. /Martie 1907. Caricatură/. - 1, nr. 2, mar., 1910, p. 81.
292. /DELANNOY: Ilustrație la Pentru greva generală de Aristide Briand/. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 166.
293. /DELANNOY: Ilustrație la Greva generală din Franța de N.D. Cocea/. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 168.
294. DELANNOY: Jean Jaurés vorbind. /Portret/. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 254.
295. DELANNOY: Emile Verhaeren. /Portret/. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 257.
296. DELANNOY: Si eu sînt socialist!...Beau pentru popor. /Caricatură/. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 265.
297. DELANNOY: Eternii greviști. /Caricatură/. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 265.
298. GRIS, Juan: /Ilustrație la Inscricție pe un pahar de T. Arghezi/. - 2, nr. 5-6, mai-iun., 1910, p. 225.
299. HERMANN-PAUL: Francisco Ferrer. In numele crucii. /Caricatură/. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 97.

300. HERMANN-PAUL: Trăiască armata. /Caricatură/. - 1, nr. 9, oct., 1910, p. 134.
301. HERMANN-PAUL: Justiția. /Caricatură/. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 278.
302. HERMANN-PAUL: In noaptea anului nou... /Ilustrație/. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 284.
303. ISER: /Ilustrație la Noile tendințe socialiste de H. Lagardelle/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 325.
304. ISER: /Ilustrație la Adolescentă de T. Arghezi/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 337.
305. ISER: /Ilustrație la Gloria Constantinii de G. Galaction/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 339.
306. ISER: /Ilustrație la Spre Himericul aiurea de N. Davidescu/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 364.
307. ISER: /Ilustrație la Din viața vieții țărănilor români de I. Fulga/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 374.
308. ISER: /Ilustrație la Scrisoare deschisă: poporanismul de A. Spiru-Bacău/. - 1, nr. 5-6, iun.-iul., 1910, p. 387.
309. ISER: C. Dobrogeanu-Gherea. /Portret/. - 1, nr. 10, nov., 1910, p. 185.
310. ISER: /Ilustrație la Drum de iarnă de T. Arghezi/. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 267.
311. ISER: /Ilustrație la Crăciunul de V. Demetrius/. - 1, nr. 11-12, dec., 1910, p. 282.
312. ISER: /Ilustrație la Litanii pentru miezul nopții de I. Munulescu/. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 175.

313. KARS, Georges: /Ilustrație la Salomea de O. Wilde/.
- 2, nr. 5-6, mai-iunie, 1911, p. 213.
314. LEFORT: Tolstoi. /Portret/. - 1, nr. 10, nov.,
1910, p. 248.
315. PIFERMAN-LANGHEN: /Ilustrație la Truffie de V. Demetrius/. - 2, nr. 5-6, mai-iunie, 1911, p. 227.
316. SAVIL, Lotti: /Ilustrație la Mi-e dragă Nonora de G. Galaction/. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 178.
317. TEODORESCU-SION: /Ilustrație la Baladă de N. Davidescu/. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 262.
318. TEODORESCU-SION: Zgura uzinelor. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 297.
319. TEODORESCU-SION: /Ilustrație la In pădurea Cotomaniei de G. Galaction/. - 1, nr. 4, mai, 1910, p. 263.
320. TEUȘANU, Eugenia: /Ilustrație la In noaptea pastilor de J. Jaurés/. - 2, nr. 3, mar., 1911, p. 149.
321. VERMONT, N.: Ioanel...Ioane...ai cerut pământ. - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 161.
322. VERMONT, N.: După ce a trecut armata... - 1, nr. 3, apr., 1910, p. 226.

INDICE DE NUME

- A.C. vezi Arbore Z.C.
Agârbiceanu, Ion 217
Anghel, Dimitrie 187-189
A.R. 257, 261
Arbore, Ecaterina 22
Arbore, Z.C. 45, 67, 71
Arghezi, Tudor 57, 58, 135-153, 218, 222, 224, 225,
227, 229, 276, 277, 279, 282, 284, 298, 304, 310

Baboianu, N. 219
B'Arg 283-288
Baudelaire, Charles 173, 234
Bărbulescu, Constantin 219 University Library Cluj
Bebel, August 97, 289
Beldiceanu, Nicolae 190, 220
Bernstein, Eduard 1, 20, 98
Björnson, Björnstjerne 246-248
Braga, Teofilo 250
Brătianu, I. 253
Briand, Aristide 2, 11, 68, 69, 74, 292
Brâncuși, Constantin 264, 265, 267
Broda, Rodolphe 118
Brouckère, H. 125
Bujor, P. 45
Bulandra, Toni 232

- Cassagnac, Guy de 91
Castaldi, Alfons 271
Călin, I. 23
C.C.P. 17
Chendi, Ilarie 49
Chessa, Frederic 111
Cialfic, M. 45
C.N. vezi Cocea N.
Cocea, Florica 272
Cocea, N.D. 21, 24-26, 43, 46-53, 55, 68, 77, 191,
215, 218, 219, 226, 235, 236, 241, 243, 246, 248,
253, 258, 259, 270-272, 293
Cornel, Th. 221, 222, 264-266
Cosăcescu, N. 45
Crăciun, St. 27
Crane, Newton 63
Cridim, Claudia 154
Cuțescu-Storck, Cecilia 264, 265, 267, 290
Cuza, A.C. 40, 41, 54

Danielopol, George G. 45
Davidescu, N. 155-163, 192-194, 223, 306, 317
Delannoy 292-297
Demetrius, Vasile 164-167, 195-200, 311, 315
Densușianu, Ovid 45, 224
Diamandi, George 50
Disescu, C. 45
Disraeli, Benjamin 36
D.M. 97
Dobrogeanu-Gherea, Constantin 28-30, 34, 53, 283,
309
Dragomirescu, Mihail 225

Dragoş, V. 33
Dragu, Toma 31, 32, 69, 76
Drăghicescu, D. 34
Dumas, Charles 83

Ervin vezi Densusşianu Ovid

Fabre, Joseph 259
Ferrer, Francisco 299
Ferri, Enrico 11
Ficşinescu, Th. 201
Florescu, Ioan 45
Forel, Auguste 120
Francais, I. 260
France, Anatole 235, 236, 240
Franck, Ch. 77
Frimu, I.C. BC 45, Cluj Central University Library Cluj
Fulga, Ion 35-37, 54, 254, 287, 307

Galaction, Gala 202-212, 223, 232, 288, 305, 316, 319
Garsin, Vsevolod 251
Goga, Octavian 255
Graur, Constantin 38
Grigoroviici, Tatiana 3, 290
Grimbert-Aupourain, Suzanne 70
Gris, Juan 298
Guede, H. 257
Guignebert, Charles 258

Hamon, A. 231
Herczeg, Ferenc 245
Hérédia, José-Maria de 233

Herman-Paul 299-302

Hervé, Gustave 4

Ibrăileanu, Garabet 40, 41

I.M. 18, 79, 260

I.N. vezi Cocea N.D.

Ionescu, Take 36

Ionescu-Quintus, I. 45

Iorga, Nicolae 40, 52, 54

Irimescu, S. 55

Iser, Iosif 264, 265, 303-312

Istrati, P. 45

Jaurés, Jean 5, 6, 11, 100, 294, 320

Kaiserling - conte 117

Kampf, Leopold 270

Kars, G. 313 / Central University Library Cluj

Kautsky, Karl 7

Knapp, A. 120

Kogălniceanu, Vasile M. 39, 45

L. vezi Cocea N.D.

Labin, S. 40-41

Lagardelle, Hubert 8, 9, 17, 303

Lahovary, Ioan 37

Lathan 253

Lefort 314

Leuthner, Karl 103

Losinski, Eugen 113

Louis, Paul 18

- Lovinescu, Eugen 226
Lupu, N. 45
- Marinescu, D. 45, 51
Marinescu, Viorica Marini 272
Maxher, A. 56
Merheim, A. 82
Mihnea 220
Mille, Constantia 42, 43, 45
Millierand, E. Alexandre 11
Minulescu, Ion 168, 213, 312
Mindru, A. 169-170
Mirbeau, Octave 237
Moldoveanu, Corneliu 227
Molinari, Gustave de 111
Moréas, Jean 241
Mortun, V.G. 44
Mussat, Alfred de 242
- N.I. vezi Cocea N.D.
Nădejde, I. 38
Neagu-Negulescu, I. 45
Nemțeanu, B. 171-174
Nicoară al Lumei vezi Cocea N.D.
Nicoară Ion vezi Cocea N.D.
- Pablo-Iglesias 131
Petrașcu, Gheorghe 264, 265
Petrescu, Const. 45
Păulescu, N.C. 57
Piferman-Langhen 315
Poincaré, D. 80

Poincaré, H. 262
Popescu, dr. 35
Porn 49
Porsenna, N. 175

Racovski, C. 45
Rădulescu, Mircea Dem. 176-177
Rădulescu-Motru, C. 45
Reclus, Elisée 67
Renard, Jules 238, 239, 243
Ressu, Camil 264, 268
Rigola, Rinaldo 10
Rubanovici, E. 115
Russel, Nicolae 42

Sădoveanu, Mihail 45, 49, 217
Sardin, V. 233
Savel, Vasile 214
Savil, Letti 316
Săvescu, Iuliu 178-179
Shaw, Bernard 230, 231
Simu, A. 266
Spaier, Albert vezi Spiru-Bacău
Spiru-Bacău, A. 217, 308
Stamatiad, Alexandru 180
Stere, D. 40, 41
Storck, Fr. 265
Strauss, David Frederic 261
Strindberg, August 247

Tanoviceanu, I. 45
Teodorescu, I. 45
Teodorescu-Sion 317-319
Teuşanu, Eugenia 320
Tihomirov, Lev. 113
Tolstoi, L.N. 252, 314
Topirceanu, George 181-184
Tournaire 21
Tzigara-Samurcaş, Al. 267

Vandervelde, Emile 11-13, 125
Verhaeren, Emile 269, 295
Ventura, Marioara 272
Vermont, N. 321-322
Vintul, Alexandru 228
Vişianu, Al. 185-186
Vladimir 46
Vlahuţă, Alexandru 229
Vlaicu, Aurel 255, 286
Voiculescu, Mărioara 232
Vuia, Traian 255, 256

Wilde, Oscar 232, 313

X. 228, 277

Y. 33

Zaborowski, V. 249
Zimmerman 102
Zosin, dr. 58